

1 Korin

Pas mamɪ Por ai Korinɪhündambo sürü papɪmarandɪ

¹ Ro Por-anahɪ God aiyu wambo Sisas Kraisɪndɪ hoafɪ semɪndɪ horambohönda kafaore hɪnɪŋgɪ-mareandɪrɪ.

² Wandɪ wandafɪ Sostenes-dɪbo nɪmaremboanehɪ Kraisɪndɪ nendɪ Korin ŋgoafɪhü amarei sɪheimbo pas nda sürü paparihandɪ. God ai sɪheimbo Krais-dɪbo nɪŋgombohönda wandɪ yangɪr-anei yahu hɪnɪŋgɪ-mareandürɪ. Ranɪyu asu ai nindou munɟuambo sɪhefɪ Adükari Sisas Kraisɪmbo didɪbafɪyei arɪhöndɪ ranaheimbo ai-babɪdɪmbo nɪŋgombohönda kafaore hɪnɪŋgɪ-mareandürɪ. Adükari ranai ana ahei asu sɪhefɪ munɟuamboani.

³ Ape God asu sɪhefɪ Adükari Sisas Krais ai sɪheimbo moanɪ hɪpoambo-ndɪneandürɪhɪ asu ŋgusüfoambe afurɪfembü hohoanɪmo mbɪsabɪna-ndüramboane.

Por ai Godɪmbo hɪhɪfarürɪ

⁴ Sisas Kraisndɪ süŋguyu sɪheimbo God ai moanɪ hɪpoambo-mareandürɪ ranɪmbo-hündambo-anɪmbo asu ahambo sɪheimbohünda munɟuambo si hɪhɪfɪrɪhünɪ arɪhandɪ.

⁵⁻⁶ Kraisɪndɪ hoafɪ ro sɪheimbo hoafɪmehündürɪ ranana sɪhei ŋgusüfoambe ŋgɪnɪndɪ nɪmarɪndürɪmboane. Se Krais-babɪdɪ

aniboadei rani-sungu God ai ahandi hoafi
hoafiyorambo asu ahambo fifirifembo
moatükunî ra siheimbo masagaduri.

⁷ Ranimboanei asu se shefi Adukari Sisas
Krais ai weindahî tükufemboayu ranahambo
himboyeihî asu se-ana moai Yifiafi
Aboedindi-mayo moatükunî ra
mbonimbo-rihumundi, nga wanî.

⁸ Asu ai siheimbo nginindi
kikihi-ndamündünduri nüngu ngumbo
bidifiranî si asu ai kosimbo tükufiyuambe ngiri
se hütiyei mbüsu.

⁹ Asu ai nini-moatükunî hoafayu ai
randeambui. Ahandi nîmorî Sisas Krais shefi
Adukari-babidi wudimbeyeia yahuhayamboyu
ai siheimbo mborai mehünduri.

Kraisindi nendi ai yikürübümehindi

¹⁰ Wandafi mamî, shefi Adukari Sisas
Kraisindi sungu siheimbo hüti hoafayahanduri.
Munguambo se mamî hohoanimo rani
yangir-animbo hohoanimondei. Nga asu se
yikürübündeî wakindihimboyei. Se moanî
mamî hohoanimo sungu-animbo moanî
mamîmbondahi nimboei.

¹¹ Wandafi mamî, nindou bidifiri Kroendi
worambeahindi ai hoafimehünduri shei
mbusümo simborî hoafi hohoanimo engoro
ranahambo.

¹² Awi ro ndarîhe hoafayahi: Nindou mamamî
se rani-poanimbo rani-poanimbo hoafiyoy
hoafimayeî. Ngorü ai hoafiyohü yahoya, “Roana
Porindi sungueheandi,” ngorü ai, “Roana
Aporosindi sungueheandi,” ngorü ai, “Roana

Pitandi süngueheandi,” asu ngorü ai, “Roana Kraisindi süngueheandi,” rani hoafi hoafimayei.

¹³ Asu Sisas Kraisi ai yikürübü-reandeimbiyu? Asu Por ai sheimbo-hündambo nimi keimbi karhendeimbi fih yifiyuwai? Porindi sünguri hori-rihündeimbimboyahi hundüriyei-ai?

¹⁴ Ro moai sheimbo ana dabo hundürithandüri, nga Krispus asu Gaius ahafanimbo yangrithapiri hundüri-marithapiri. Ranimbo-hündamboanahi ro Godimbo hihifarihüni.

¹⁵ Ranimbo-hündambo-animbo nindou mamai ngiri wandi ndürinambo himoni hundürimayei mbüsü haya hoafindu, nga wani.

¹⁶ Awi yini, ro Stefanosiyu asu ahandi fikimnindi aheimbo amboani hundüri-marithandüri, nga nindou amurambo hundüri-yondürimbo ana, moai hohoanimoyahi.

¹⁷ Sisas Kraisi ai wambo moai nindou hundüri-yondürimbo koarhendiri, nga aboedi hoafi ra bokarihfembo-hündamboyo koamarhendiri. Nga roana, fifirundeimbi nindou tikai hoafiyomo arundi nahurai rani hoafi moai hoafiya rihandi. Ranimbe-mbonana asu Sisas Kraisi nimi keimbi karhendeimbi-fih yifimayu ranai nginindimbeyu-poani.

Krais ana Godindi nginind-ani

¹⁸ Sisas Kraisi nimi keimbi karhendeimbi fih yifimayu hoafi ranana nindou moaruwaimbo-femboayei ranaheimbo hihindi hohoanimo-anendüri, nga asu nindou God ai

aboedambo-reamuneimbi sihefimbo ana rani
hoafi ra God+ndi ng+n+nd-anemun+.

19 Bukambe yare hoafiyowohü yahoya,
“Hif+n+ndi ndor+hi hohoan+moyeimbi+yei ndofe
hohoan+mo ranana moaruwaimbo-nd+heandü+hi
asu nindou hif+n+ndi aboed+
hohoan+mo-yomondeimbi+yafe hohoan+mo ra
g+g+ranambo-nd+heamboyah+,” meho.

20 Refe-anasi asu nahi ndoru
hohoan+moyomo-rundeimbi+ man+ngomoa? Asu
ah+nümbi+ fif+rundeimbi+ nindou amboan+
nahiyomo an+ngomoa? Asu nahiyomo h+fi
ndan+hündambo simbor+ hoafi
naf+ru-rundeimbi+ an+ngomoa? Nindou h+fi
ndan+hü an+mboei ranahei ndofe hohoan+mo
ranahambo God ai h+h+ndi hohoan+mo-ane
yahu nafuimayu!

21 God+ndi ndofe hohoan+mo sünguyo h+fi
ndan+hündambo nindou ndor+hi fif+r+hindeimbi+
ai ahei hohoan+monambo yang+r+ ng+r+
God+mbo fif+r+nd+hor+. Hoafi ro hoaf+yef+
ar+hund+ ra nindou ranahambo h+h+ndi
hohoan+mo-ane asei, nga God ai yifir+yu haya
nindou Krais+mbo an+hondümb+o-ar+hor+
ranaheimbo aboedambo-nd+heandür+mboyah+,
mehu.

22 Hoafi ranahambo an+hond-ane
yahombohünda Suda ai hepün+feimbi+
moatükun+ ran+mboanemo hoeind+hu ehomo,
nga asu Grik ai fif+r+fe hohoan+mo
ran+mboanemo yifirayomo.

23 Nga sihefimbo ana Sisas Krais n+mi+ keimbi+
kar+hendeimbi+fih+ yif+mayu ranahamboane ro
bokar+hehu ar+hund+. Rani hoafi ranane
Suda-yomondi hohoan+mo ranahambo

mamikarapurî arandî. Asu Grik ana ndanî hoafi ndanahamboya ranî-moatükunî ana hîhîndî hohoanîmo-ane yahomo houmbo hohoanîmo-yomondühanemo.

²⁴ Nga asu sîhîr-aneî, Sudahünd-aneî asu Grikîhünd-aneî munquambo sîhefîmbo God ai mborai mehumunî ra hîmborîyeifembü sîhefîmbo ana Kraîs ai Godîndî ngîndî moatükunîyu haya, asu ahandî ndofe hohoanîmo-ani.

²⁵ God ai hîhîndî hohoanîmombayu-mbonana, ahandî hohoanîmo ra nindou-yei ndofe hohoanîmo ngasünde. Asu God ai kehurîmbeyu-mbonana, ahandî kehurî ra nindou-yei ngîndî ngasünde.

²⁶ Wandafî mamî, se ndandîhi hohoanîmondei sapo horombo sîheimbo God ai hoafîmayundüra ahandî nindou tükümehindî ranîmbo. Sîhei mbusümo nindou afîndî ai hîfîndî hohoanîmo fîfîrîhindeimbi-yeipoanî. Nindou afîndî ai ngîndî-yeipoanî. Nindou afîndî ai adükarî ndürîmbi-yeipoanî.

²⁷ Nga asu hîfî ndanîhündambo nindou ai hohoanîmoyeîhî hîhîndî hohoanîmoyeimb-aneî maseî ranaheimbo God ai moanî hohoanîmoyu haya masemündündürî ndorîhi hohoanîmoyeî-rîhündeimbi nindou aheimbo amoanîngambo-fendürîmbo-hünda. Asu hîfî ndanîhündambo nindou ai ra ngîndîkoate-yeimb-ane maseî ranaheimbo God ai hohoanîmoyu haya masemündündürî nindou ngîndî hîfandî-rîhündeimbi aheimbo amoanîngambo-fendürîmbohünda.

²⁸ Raniyu asu ai hifi ndanihu nduri-koate-yoweimbi moatukuni raniyo, asu nindou ai rani-moatukuni ana moanane seihu yiboaruko-marihindi ra God ai masemundu nindou ai aboedi hamind-ane masei ranahambo hifinambo-fembohunda.

²⁹ Rani-mayowamboane nindou mamai ai ngiri Godindi himboahü ahandihoarimbo borindu.

³⁰ Nga God ai sheimbo Sisas Krais-babidi hiningimarear-anei. God ai ahambo shefi fifirife hohoanimo, Godindi himboahü mbumundi ningo hohoanimo, sürühoeimbi hohoanimo süngufembo hohoanimo, asu aboedambo-femunimbo hohoanimo ranahambo nimindimboriri hiningimariri.

³¹ Ranimboane Godindi hoafi ai hoafiyohü yahoya, “Nindou ai borimboayu ana, ai Adükarimbo yangir-animbo borimbuyu-wamboane,” meho.

2

Por ai Sisas yifimayu ranahambo hoafimayu

¹ Wandafi mamai, sapo sheimbo sowana sühühi Godindi-mayo dibohindi hoafi hoafiyahühi ro moai ndorihoeimbi hamindi hoafi nahurai hoafiyahi asu moai hohoanimo ndorihendeimb-anahi sahehea hoafiyahi.

² Ro se-babidi nimboambo ana rarihe hohoanimoyahühiya, ngiri ngörü-moatukunimbo yamundiheandi, nga Sisasimbo asu ai nimi keimbi karihendeimbifihii yifimayu ranahambo yangir-animbo yamundiheamboyahi, masahi.

³ Ro siheimbo-so nimboahambe hamindi kemindikoate-yahühi hihamindari kapehiyahi manimboahi.

⁴ Ro yamundiheandühi asu bokari-maritheheandi ra fifirundeimbi nindou-yomondi-mayo fifirife hoafinambo-yopoani hoafimayahi. Nga ro hoafiyahane Godindi Yifiafindi nginindinambo ratüpurimayahi ranai wandi hoafi anihond-ane yaho nafuimeyondüri.

⁵ Sihei anihondümbofe ra se nindou-yei fifirife hohoanimonambo tükufembo moeisahi, nga Godindi nginindinambo-animbo tükümbifeyo-wamboane.

Godindi ndofe hohoanimo

⁶ Nga nindou nginindimbo-yahindeimbi aheimboane ro ndofe hohoanimo hoafi ra hoafiyahandüri arihandisi, nga ndofe hohoanimo ranana hifi ndanihündambo-yopoani asu hifi ndanihündi bogoriyafe-mayopoani. Nga ahei nginindi afure arandi.

⁷ Godindi ndofe hohoanimo-ane yamundihe arihandi. Hohoanimo ranana di bo menjoro-ane. God ai munju-moatükuni nafikoate-yuambeyo ai rani ndofe hohoanimo ranahambo sihefimbo ai ndürümbi mbimariamboane yahuhaya ahandi hohoanimonambo yangiri hoafiyu masihendi.

⁸ Hifi ndanihündambo nindou bogori mamai-amboani ndofe hohoanimo ra moai fifireandi. Asu ai fifirimbaru-mbonana ngiri nindou Adükari himboamupuimbo-randeimbi-mayu ra

sowaründümo houmbo nîmî keimbî
karîhendeimbî-fihî parüwuri, nga wanî.

⁹ Nga Bukambe yare hoafiyowohü yahoya,

“Nindou Godîmbo hohoanîmo
parîhorî-rîhoreimbî ranaheimbo ai afîndî
moatükunî dîdîboadore masîhendî.
Ranî-moatükunî ra himboarî ai moai
hoeireandî,
himboambe ai moai himborîyo
asu nindou-yafe hohoanîmonambo yangîrî
moai tüküfeyo,” *Aisaia 64:4*

meho.

¹⁰ Hoafî ra ai dîbo menjoroyosi, nga Yifiafî
Aboedî ranahandî ratüpurînamboyo God ai
ranî-moatükunî ra nafuimemunî. Yifiafî Aboedî
ranai ana Godîndî hohoanîmo dîbo engoro
amboanî kokondambo hoeindeamboe.

¹¹ Nindou ngorü ai ngîrî ngoründî hohoanîmo
amaro ra fîfîrîndeandî, nga yifiafî ahandî
fiambe amarondo ranai-anîmbo ahandîhoarî
fîfîrîndeamboe. Mare yahuraiane nindou ai
moai God hohoanîmoayu ra fîfîrîhindî, nga
ahandî Yifiafî Aboedî ranane ahandî
hohoanîmo ra fîfîreamboayo.

¹² Sîhîrî ana hîfî ndanîhündambo yifiafî ranana
moai sahumîndefî, nga Yifiafî God ai
koamarîhemunî ranîyo masahumîndefî. Sapo
God ai nîne-moatükunî masemunî ra
fîfîrîferambohünda.

¹³ Ranîmboane sîhîrî ngîrî hoafîndefühî
nindou-yafe hohoanîmo hoafînambo
yamundîhundî, nga Yifiafî Aboedîndî
yamundîfe hoafî rananîmbo nindou Godîndî
Yifiafî ahei fiambe nîmarîndüreimbî

ranaheimbo Godɪndɪ moatükunɪ fifirife
hoafimboane.

¹⁴ Nga nindou Yifiafi ahandɪ fiambe
nɪmarikoate-yondoweimbɪ ranai ɲgɪrɪ Godɪndɪ
Yifiafi sai-randeimbɪ moatükunɪ ra ndemüdu.
Nindou aiana ranɪ-moatükunɪ ra ɲgɪrɪ ndonde
fifirindeandɪ. Nga ahambo hɪhɪndɪ hohoanɪmo
nahurainɪmboe. Nga Yifiafiɪndɪ warɪ-süŋgu
yangɪr-anɪmbo nindou ai ranɪ-moatükunɪ
yɪbobondeandühɪ fifirindeambui.

¹⁵ Nindou düdi ai Yifiafi Aboedɪ ra ahandɪ
fiambe amarondo ana, ai muŋguambo
moatükunɪ yɪbobondeambui, ɲga asu nindou
ɲgorü ai ɲgɪrɪ ahandɪ hohoanɪmo
yɪbobondeandɪ.

¹⁶ Godɪndɪ hoafi yare hoafiyowohü yahoya,
“Nindou düdi Adükarɪndɪ hohoanɪmo
fifireamboayu-a? Nindou dɪdai ahambo
yamundɪmandira?” Nga sihefɪmbo ana awi
Kraisɪndɪ hohoanɪmo ra ɲgusüfoambe
nɪmarɪmunɪmboane.

3

*Kraisɪndɪ nendiyafe ratüpurɪyu-randeimbɪ ana
Godɪndɪ ratüpurɪyu-randeimbani*

¹ Wandafɪ mamɪ, horombo ana ro ɲgɪrɪ
siheimbo Yifiafi Aboedɪ nɪmarɪndüreimbɪmbo
hoafiyahandürɪ arɪhandɪ nou hoafiyahandürɪ.
Ro nindou ai hɪfɪ ndanɪhündambo
hohoanɪmoyeimbɪ asu nɪmoakɪdɪbou nahurai
siheimbo hoafimehandürɪ.

² Awi ro siheimbo kehurɪ sesɪ safɪyo
moaŋgui-marɪhandürɪ, ɲga nɪmboe sapo se moai

nginindi sesi sesimbo tüküyahindi hapondani amboani.

³ Nga hapondani ana awi se nindou hifi ndanihünda animboei nahurai-anei. Wandafi ngorumbo moaruwaimbofi hohoanimo asu siheihoari simbori hoafi ranana awi sihei mbusümo yangromboane. Hohoanimo ranana nindou hifi ndanihündambo hohoanimo asu wamindafi hohoanimo ranane hifandarihündi.

⁴ Nindou mamai hoafiyuhüya, “Roana Porindi süngueheandi.” Asu ngorü ai hoafiyuhüya, “Roana Aporosindi süngueheandi.” Rani hohoanimo se hohoanimoayei ranana nindou hifi ndanihündamboyafe hohoanimo-ane hohoanimoayei.

⁵ Se ranahambo ndondihi hohoanimondei. Aporos ra nindou düdia? Asu ro Por nda ro didiyaha? Roana moani Godindi ratüpurimbo yangiri nindou-anehi. God ai yihoeftimbo ratüpurim masemun-ane asu yihoefti ratüpurirani-sünguyei se Sisas Kraisimbo anihondumbo-marihori.

⁶ Ro nübürim mamai ranambe hoarim hifi-kamaritheandi. Asu Aporos ai wohimarihendi. Nga asu Ape God aiyu ranimoatükunim ranahambo botimareanda adükari tüküme feyo.

⁷ Ranimboane nindou ai ninim mangiriyo hifi-karareand-ane asu woharihendi ranai ana ndürimbiyupoani, nga wani. Nga sapo God ai ranimoatükunim ranahambo botireandani tüküme feyo ranai yangiri-ani ndürümbi hamindayu.

⁸ Nga nindou düdi mangiri hifikare asu

nindou düdi wohirihai arandi ranı yimbu ai moanı simogodi nindou-anafanı. Nga nindou ranahafanımo God ai ahandıhoar-anımo sünguna nıne ratüpurı ai ratüpurımefanı takını dagaprımbui.

⁹ Roana mamımboyaho hohoa Godındı ratüpurı ratüpurıyehı, nga seana Godındı nümbürı, asu worı nahurai-aneı.

Godındı ratüpurıyeı-rıhündeımb ai worı worımboru-rundeımbı nahurai-aneı

¹⁰ Godındı moanı hıpoambofe-namboyahı ro nindou aboedı worımbora-randeımbı nou tükümeheandı. Ranıyahı asu ro kambohoanı boateı ngınındı mafeburaheandı. Ranıyo asu nindou ngorü ai kambohoanı ranıwamı worı mafondeandı. Nga nindou mamamı düdi worımboarandı ranai moanı ndonde hoeindeandühi worı ra worımbondandı.

¹¹ God ai mbusümo kambohoanı hondü ngınındı mafondırı ra Sisas Kraıs-ani, nga asu kambohoanı ngırı asükai nindou ai yahurai fondeandı.

¹² Nindou bıdıfırı ai gor, sirfa, nımoei kaka fındı fıhi koarıhefembo ranımo ranıwamı worımbı-ndühümboyeı. Nga asu nindou bıdıfırı ai nımı, wohı asu ahurındambo nımındı ranınambo worımbı-ndühümboyeı.

¹³ Rananımo nindou ai nıne-moatükunı nüngunahuraiyo ratüpurıyeı hınıngımarıhındı ra Kraıs tüküfi simboanı weındahı tükündıfemboe. Asu ranı sı weındahı tüküfe simboan-anımo God ai hai nahurai ahei ratüpurı ra rande hoeinde-andürımbui.

Rananimbo ai nahanayo aboedi safayo ranahambo hoeindeambui.

¹⁴ Asu nindou ai kambohoani raniwami worimbo-rihündani asu wori ahei ranai hai tikirikoate-ayo ana, nindou ranai takini ndahümündimboyei.

¹⁵ Nga asu nindou ahei ratüpurimayei ra hai tikirarandi ana, asu ai ranahandi takini ngiri ndahümündi. Nga asu aheihorani ana haiambeahindi hürarihindi nouehindi ana, aboedambo-ndahimboyei.

Sihiri Godindi wor-anefi

¹⁶ Se fifirihindai, seana Godindi wor-anei, nga asu ranane Godindi Yifiafi ranai sihei mbusümo amaro.

¹⁷ Nga asu nindou düdi ai Godindi wori ra moaruwaimbo-areandi ana, asu simbori God ai nindou ranahambo moaruwaimbo-ndirümbui. Godindi wori ana ahandi yangir-ane asu seana ahandi wor-anei.

Sihiri ngiri nindoumbo adükar-anei mbisefi

¹⁸ Se sihei fimbo tikai hoafindeimboyei. Sihei mbusümo nindou mamani ai hifi ndanihündambo hohoanimo süngurandühi yare hohoanimoyuhüya, “Roana fifirihendeimb-anahi,” ehu ana, nindou ranai awi nindou-yei himboahü hihindi hohoanimoyu-randeimbi nahurai tükümbifi-yuwamboane. Rananimbo asu ai Godindi hohoanimoambe fifireandeimbi nindou hondü tükündifimbui.

¹⁹ Hifi ndanihündambo aboedi fifirife ranana Godindi himboahü hihindi hohoanimo

nahurai-ane. Godɪndɪ hoafi yare hoafi+yowohü yahoya,

“Fifirundeimbi nindou ai wosɪhoafori
hoafi+yomo arundɪ,
ɲga God ai ahamundɪ hohoanɪmo
moaruwaimbo-ndeapurɪmbui,” *Job 5:13*

meho.

²⁰ ɲga Godɪndɪ hoafi asükai yare hoafi+yowohü yahoya,

“Adükari ai fifireamboani fifirundeimbi
nindou-yomondɪ hohoanɪmo ranana
nimɪndɪ aboedɪ fifirɪfekoate-ane,” *Buk Song
94:11*

meho.

²¹⁻²² Se ɲgiri ɲgorü nindou ranɪmbo borɪndei,
ɲga Por, Aporos asu Pita munɲuambo ra
siheimbo fehefembo awi sihei-anemo. Yinɪ, ɲga
munɲuambo moatükunɪ siheimbo fehefembo
sihei-ane. Hifi, yangiri nɲngo, yifi,
hapondan-ane asu süngunamboane
munɲu-moatükunɪ ra sihei-ane.

²³ Asu se Kraisɪnd-aneɪ asu Krais ai
Godɪnd-ani.

4

*Adükari ai ahandɪhoar-ani ahandɪ
ratüpurɪyomo-rundeimbi ahamumbo fifireapurɪ
arandɪ*

¹ Se yɪhoefɪmbo rahurai hohoanɪmondei: Ai
Kraisɪndɪ ratüpurɪmbo nindou-anemo. Ai
Godɪndɪ hoafi dɪbo menɲoro ranahandɪ
hifandiru-rundeimb-anemo.

² ɲga nindou hifandɪmboayu ahandɪ
ratüpurɪmbo hohoanɪmo ana ndahurai-ane. Ai

nine ratüpurî hifandîmboayu ana, ai ndore aboedi hifandî-mbîrandamboane.

³ Se-anei asu nindou hîfîhündî hohoanîmo süngurîhindeimbi ai wandî hohoanîmo ranahambo yîboboareandî ana, ra moanane asahi, nga asu ro moai wandîhoarî rarîhe yîbobarîhe rîhandî.

⁴ Ro moai nîni-moatükunî moaruwai ramarîheandî ra hohoanîmoyahî, nga asu ngîrî ro wandîhoarî randîhe hoafîndahühîya, “Roana nindou mbumundî hamînd-anahî mbîsahî, nga wanî.” Wandî ratüpurî yîbobofe ra Adükarî yangîr-anîmbo randeambui.

⁵ Ranîmboane asu ranî si ra awî tüküfekoate-yoambe ana, se nindou ngoründî hohoanîmo yîbobofendürîpoanî, nga Adükar-anîmbo kusü sîmboanî yîbobondearîmbui. Ai-anîmbo munğu-moatükunî dîbo engoro ra ndemündü si nîngoanî digembui. Rananîmbo asu ai munğuambo nindou-yafe ngusüfoambe hohoanîmo ra weindahîndeambui. Ranî-sîmboanî anîmbo God ai nindou mamamî aheî hohoanîmo ranahambo aboed-ane mbüsümbui.

⁶ Wandafî mamî, ro sîheimbo farîhefe-ndürîmbo hohoanîmoyahüh-anahî asu Aporos-dîbo yîhoehî fimbo munğu hoafî ranahambo hoafayahî. Se yîhoehîmbo hohoanîmo-ndühîmunüh-anîmbo asu mbumundî hohoanîmo ranî yangîrî süngundîhindî hoafî mamî hoafîmayo nou “Godîndî bukambe hoafîmayo ra wudîpoapondîhi süngundîhündî,” meho.

Rani+mbokane asu se nindou ŋgorümbö
 hihi+hihi+ndeih+ asu ŋgorümbö
 moaruwaimbo-ndi+hor+imboyei.

⁷ Wandafi+ mam+, moai nindou ŋgorü si+hambo
 ŋgorü+ndi hi+mböahü adükar+imbore
 hi+ni+ŋgi+reandü+. Asu se ni+ni+moatükun+
 God+ndi+mayo sem+ndi+koate+mayeia? Asu se
 God+ndi+mayo yang+r+ ni+ne+moatükun+
 asahümü+ndi ana, asu ni+mböe se rani+moatükun+
 ra si+heihoar+ ni+mi+ndi+hanef+ sei hei
 si+heihoar+imbo borayeia?

⁸ Se rari+hi hohoan+imoyei+ seiya, “Roana
 ndeara mu+ŋguambo moatükun+
 nafir+ihumi+ndefomboanef+. Roana
 God+ndi+mayo aboedi+moatükun+ sahum+ndef+
 hohu af+ndeimbanef+. Roana ndeara adükar+
 bogor+imboyahu tüküyahumboanef+,” maseis+,
 ŋga roana adükar+ bogor+koate+anef+. Seana
 ani+hondü+mbö adükar+ bogor+imbondahi
 ni+boadei ani+mbö asu ro se-babi+di
 bogor+imbondahu ni+mböefomboanes+.

⁹ Ro rari+he hohoan+imoayah+, Kraisi+ndi hoafi
 sahum+ndef+ hef+r+ihundeimbi+ yi+hoef+imbo ana
 God ai hi+fi+ni hondü hi+ni+ŋgi+mareamun+. Roana
 kotambe papi+hoafi+yomun+ mbur+imbo
 hi+fokoefemuna sünambeah+ndi nendi+ asu
 nindou+yei hi+mböahü yi+fi+imbo nahurai+anef+.

¹⁰ Kraisi+mbö fari+hefembohü+nda ro hi+hi+ndi
 hohoan+imoyefeimbi+ nahurai+anef+, ŋga se rari+hi
 hohoan+imoyei+ya, “Ro Kraisi+ndi hohoan+mo
 fi+fi+r+ihundeimbi+ nindou hondü
 tüküyahumboanef+,” maseis+. Roana
 ŋgi+ni+ndi+yefi+poani+, ŋga seana ŋgi+ni+ndi saf+anei.
 Seana nindou ndür+imbanei, ŋga roana nindou

yihoeŋimbo moaruwaimbo-rihimuneimb-aneŋi.

¹¹ Horombo piyo haya ho-hombo hapondani amboani ro wembomboyefuhi amindasumo kikiŋre yaparimarihemuni. Asu hoeari amboani wonimbi moaruwai maguduhundi. Ai yihoeŋimbo wari momondifekoate pakarhamuni marundi. Ro moai aboedi ndorihu nimatefi.

¹² Roana yihoeŋi warinambo ratupuri ra tiŋirifoyefi marihundi. Ai yihoeŋimbo tirifoefe hoafirihumunani asu roana aheimbo simbori aboedi hoafimehunduri. Ai yihoeŋimbo moaruwaimbo-rihimunani asu moanane sefuhinŋinindi manimboefi.

¹³ Ai yihoeŋimbo amonŋoni hoafiyahumunani asu ro simbori aheimbo hoafenduhi hoafiyahunduri marihundi. Roana munŋumbo nindou-yei himboahü yafisuhumi nahurai-ayefi. Ro horombo piyefi hohu dudubudeimbi nahurai-ayefi.

Korinihundi ai Porindi hohoanimo ra süngumbirihind-amboane

¹⁴ Se amoaninŋimbeyeiya saheheambo-yahipoani ro pas nda sürü paparhandi. Nga siheimbo didiboadondiharü samboanahi se wandi nŋusüfoahundi nimori nou sürü nda paparhandi.

¹⁵ Kraisiŋdi hohoanimo süngumbo siheimbo 10,000 nindou hifandiyondurimbo animboeis, nŋa afiŋdi hamindi yahurai boagireimbi-yeipoani, nŋa wani. Ro Godiŋdi hoafi aboedi ra hoafimeha himboriyei mburihu

Krais-babidi animboei rani-sungumbo ro mam-anahi sihei ape nahurai-ayah.

¹⁶ Ranimboanahi ro siheimbo huti hoafayahanduri wandi-mayo hohoanimo nda sahümundi mburihu rani-sungu mbihahabudia saheheambo.

¹⁷ Ransungumboanahi haponda ro siheimbo sowana Timoti koamarihena asufu. Aiana Adükarimbo sungunambo wandi ngusüfoahündi nimori nahurai aboedi ratüpuriyu-randeimb-ani. Ai-animbo ro Kraisindi simbori hohoanimo sungurihu asu ahandi nendi munguambo hifihu yamundihe arihandi ra siheimbo asukai hohoanimo botindearümbui.

¹⁸ Awi bidifiri aiana wamboya aiana ngiri yihofimbo sowana düfu sei hehimboanei asu ai ahei fimbo boriyei wakirih arihündi.

¹⁹ Nga asu God ai yifirayu ana, ro siheimbo sowana nimai tükündaheamboyah. Asu rananimbo nindou ahei fimbo boriyeyimbi-yei nginindi ra ro türüboadhe fifirindi-heamboyah. Nga ahei hoafi ranana moanane.

²⁰ God ai nginindi hifandarandi ranana hoafi yangriyopoani, nga wani. Nga nginindi moatükuni saf-ane.

²¹ Nga se nini hohoanimomboyei hohoanimoayeia? Asu se sihei hohoanimo ra didiboadofekoate-yeyani ro nimihari semindi hefembo siheimbo didiboado-fendürimboyo hohoanimoayeia? Asu se sihei hohoanimo ra didiboado-ndihindani ro siheimbo himboari hoafendühi hipoambofe hohoanimo semindi

hefembo siheimbo sowana sifombo ranimboyei
hohoanimoaye?

5

*Nimorehi sisihimo hohoanimo Korin ngoafihü
engoro*

¹ Sihei mbusümo ana nimorehi sisihimo
hohoanimo hoafi ranane yangori wakareandi.
Rani-moatükun ra moai nindou Godindi hoafi
süngufekoate ana rarihi rihündi. Nindou mam
ai afindandi nimorehi hüramündü marandi
hoafi nahurai himborimayahi!

² Asu awi se sihei fimboanei boraye. Nga awi
se afindi hohoanimondeih aranidei. Asu sapo
nindou düdi ai sihei mbusümo moaruwai rani
hohoanimomayu ranahambo siheiambeahndi
hündihorimindei himboranambo-ndihori.

³ Roana wandi fi-ane angunayah, nga wandi
hohoanimo ana se-babidimboane engoro. Sifehi
Adükar Sisas Kraisindi ndürinambo ro sapo
nindou sihei mbusümo moaruwai
hohoanimomayu ranahambo papirihinühi
tiñirifo asahando mam ranihü se-babidimbo
nimboambo hoeirheambo nou.

⁴ Awi se mam fandihindan-animbo asu ro
hohoanimonambo se babidi fandihundan
sifehi Adükar Sisasindi nginindi ranambo ai
akimi shiri-babidi nüngumbui.

⁵ Ranimbo asu se nindou ranahambo
Satanindi warihündihori ahandi moaruwai
hohoanimo rani-sünguna ahandi fi ranai
moaruwaimbo-ndifimbuisi, nga yifiafi ranai
Adükarindi si tüküfe simboani
aboedambo-mbifeyowamboane.

*Korin ai nindou moaruwai ranahambo
yihiri+imbi+horamboane*

⁶ Awi se borayei habudi ranana aboedi hamindi hohoan+moyopoani! Se fifirihindi hoafi nda, “yis akidou praua ambe parefeyo ana, bret munquambo ra fufudigondimboe.”

⁷ Ran+mbo-hündambo-animbo asu se moaruwai hohoanimo yis wamindafi nahurai ra fifirindihümündi pindihindan-animbo asu se bret simbori nou aboedi hamindi tükündahimboyei. Sapo aboedambo-femunimbo sipsip nimori Krai ra hifokoarüwuri sihawurimboanemo asu sihefi God aboedambo-femunimbo sesesimbo si tüküme feyo.

⁸ Ran+mbo-hündambo-animbo sihiri rani aboedambofembo si ranahambo hihifi-hihifimbohündambo didiboado-ndihumboane. Sihiri moaruwai hohoanimo raguanambo-ndihumboane Suda ai yis wamindafi pimarihindi nou. Sihiri yisikoate bret nahurai tükündahumboyefi sapo ra ai anihondümbo hoafimbo asu didiboadofe ratüpurimbo nou-ane.

⁹ Horombo ro pas sürü papirihikoaritheheandüh+ sahiya, “Se nindou nimorehi sisihimoyei-rihündeimbi babidi fiyimbu-ndeimboyei,” masahandüri.

¹⁰ Nindou munquambo hifi ndanihünda ai nimorehi sisihimoyomo-ründeimbi, hohoan+rihindeimbi, hühbühün+yei-rihündeimbi asu tikai godimbo hohoan+moyei-rihündeimbi, ranaheimbo munquambo hininjife-ndürimboyopoani

hoafimayahî, nga wani. Asu se nindou hifi ndan+hündambo rahurai hinîngîfendürimbo hohoanîmondeihî ana, hifi ndan-amboanî hinîngîndîhindî.

¹¹ Nga roana ranahandambo nîmîndî hoafî sürü papîrîhandühi hoafîmayahî ana, ndanî hoafî ndanahamboyahî hoafîmayahî: Nindou mamî ranahambo se anîhondümbore-randeimbi wandafî sahündoweimbi ai nîmorehî sisîhimoyu arand-ane, hohoanîre arand-ane, tîkai godîmbo hohoanîmoyu arand-ane, tirîfoefe hoafîyu arand-ane, asu bia sümündî haya mamîkarî hohoanîmoyu arand-ane, se ai-babîdî fiyimbu-ndeimboyei. Nga ai-babîdî nîmarî sesi sesîmbo amboanî kapeihîyahî yowanî masahî.

¹² Ai nûngu-nahuraiyo ranî hohoanîmo rana? Nindou düdi ai Godîndî nindou-yei mbusümo nîngokoate himboranî amaru ranahandî hohoanîmo yîbobofe ra wandî ratüpurîmbaiyo? Ai ra wani. Nga nindou didîyei sîhei mbusümo anîboadei ranahei hohoanîmo yîbobombîrîhi-ndamboane.

¹³ Nindou himboranî amarei ahei hohoanîmo ana God ai yangîr-anîmbo yîbobondea-ndürîmbui. Nga Godîndî hoafî hoafîyohü yahoya, “Se-ana nindou moaruwai sîhei mbusümo anûngu ranahambo yîhirîndîhorî,” meho.

6

Kraisîndî nindou ana wandafî ngorümbö anîhondümböfe-koateyeimbi-yei himboahü papî-hoafîyupoanî

¹ Asu Kraisndi nindou seambeahindi mamí ahambo hoafi engoro ana, nindou ranai ngiri Godindi nindou seambeahindi fükakiboendüri haya ngu nindou Godimbo fifirifekoate-ayei ahei himboahü hoafi ahandi ra didiboadondeandi.

² Godindi nindou siri süngunambo nindou hifi ndanihü-ndamboyei hohoanimo yibobofendürimboayefi ranahambo awi se moai fifirihindiyoy? Anihond-ane, sapo se nindou hifi ndanihündambo ahei hohoanimo yibobofembomayei ana, moani akidou hoafi yahurai tüküfeyoani nimboe asu ra yibobofehü fifirifekoate-mayeia?

³ Asu sünambeahindi nendi-yomondi hohoanimo sünguna siri yibobofemboayefi ra awi se moai fifirihindiyoy? Asu ra adükar-ane, nga ranimbo-hündambo animbo haponda ndarihu nimboefambe akidou ndahurai moatükuni ra yibobondihumboane.

⁴ Asu akidou yahurai moatükuni tükündifeyoani nindou Godindi hoafi süngufekoate-mayei aheimbo sowana hoafi ra nimboe sahümündi aheia?

⁵ Seana amoaningsikoate-anei, nga anihond-ane nda, sihei mbusümo sihei wandafi mamí ai fifireandeimbi mbanüngu niniyafani Kristen apodoho ranai simbori hoafiyafandani didiboado-fepirimbohünda.

⁶ Asu ngörü Kristen ai ngörumbo papi-hoafimbo nindou Godindi hoafi süngufekoate-mayei aheimbo sowana nindou ranai ahandi hoafi ra didiboado-fembohünda hu-marandi.

⁷ Se sihei wandafi ŋgorü ranahambo papî-hoafîrîhorühî sîmborî hoafîyei arîhündî ranana awi Kraisîndî hohoanîmo ana munguna hîfîna hanimboanei. Asu se nîmboe aheimbo hîmboarî yangîrî hîfandîyondûra sîheimbo moaruwaimbo-fendürîkoate-mayeia? Asu se nîmboe aheimbo hîmboarî yangîrî hîfandîyondûranî sihei-mayo napo hûmbuhünîkoate-mayeia?

⁸ Ŋga asu sîheihoarî-yei sîmborî hûmbuhünîyeihî sîmborî moaruwaimbo-firîmayei, ŋga sihei Kristen wandaf-anei.

⁹⁻¹⁰ Anîhondane, ŋga se ra fîfîrîhindai, nindou moaruwai hamîndayeî ranai ana ŋgîrî God ŋgînîndî hîfandarandî ranambe ŋgei. Nindou dîdîyei ai nîmorehî sîsîhîmo hohoanîmoyei, sanendî kabomombo dîdîbafîyei, nîmorehî nindowenihûmbî sîmborî himîndîyei, asu nindowenihî bogo fiyimbu sîmborî moaruwai hohoanîmoyomo, hûmbuhünîyei, nindou ŋgoründî napo hohoanîrîhi, bia sîmîndei hehi moaruwai mamîkarî hohoanîmoyei, nindou ŋgorûmbo tîrîfoefe hoafîyei asu nindou ŋgoründî-mayo napo fufurîhûmündî raro-rîhindeimbî nindou God ŋgînîndî hîfandarandî ranambe ŋgîrî ŋgei.

¹¹ Horombo ana nindou bîdîfîrî se yahurai manîmboei-anei. Ŋga Adükarî Sîsas Krai asu Yifiafî Aboedî ai sîhei moaruwai hohoanîmo ra popoai-marîheneandûra haponda se Godîndî yangîrî-anei asu ahandî hîmboahü mbumund-anei.

*Sihēfi fi ana Godɪndi sūrūhoeimbi
ratūpurimboane*

¹² Nindou mamɪ ai hoafɪnduhüya, “Roana moanɪ ro hohoanɪmomayahɪ süŋgu nɪni-moatükunɪyo refemboayahɪ ra randiheamboyahɪ,” mbüsümbui. Yinɪ, ŋga refeana randowamboayahɪsi, ŋga muŋgu-moatükunɪ se refemboayahɪ ranana sihambo aboedɪ yangɪriyopoanɪ. Yinɪ ranɪ-moatükunɪ ra, ro hoafɪndahühɪya, “Ro nɪni-moatükunɪ refemboayahɪ ra randiheamboyahɪsi, ŋga asu ro ŋgɪri nɪne-moatükunɪ wambo hɪfandɪndandiri,” asahɪ.

¹³ Nindou ŋgorü ai afɪndɪ sesimbo hohoanɪmondühüya, “Sesi ana bodombo-hündamboane, asu bodo ana sesimbo-hündamboane,” ehu. Yinisi, ŋga asu ranɪ-moatükunɪ ana God ai bidɪfiranambo si tükündifeyoanɪ yibobo moendɪndeapirimbi. Nindou ranahandɪ fi ranana nimorehɪ sisihimo hohoanimo fi-yopoanɪ, ŋga Adükarimbo ratūpurimbo fi yangɪr-ane. Asu Adükari ai fi ranahambo ratūpuriyuhü wudipoapore arandɪ.

¹⁴ God ai Adükarimbo yifihündɪ botimariri ranimbo-hündambo-animbo asu sihefimbo amboanɪ ahandɪ ŋgɪnɪndɪnambo mare yahurai botindeamunimbui.

¹⁵ Se fifirihindai, sapo sihei fi ranana Kraisɪndɪ fi bidɪfiri kameihane? Asu ro Kraisɪndɪ fi ra ndahamɪndɪ hehea nimorehimbo dibo ho hohoanimo ranambe ŋga madiheheyo? Ngirindo ranana!

16 Nindou ahandi fi ra semündü haya hu nimorehi mbo dibomborandühi ahandi fi ra nimorehi ranahandi fih parareandi ra awi se fifirifekoate wamboyei? Hoafi mam ranai Bukambe yare hoafiyowohü yahoya “Nindou yimbu ahafe fi ranai mam nahurai tükündifemboe,” meho.

17 Nga ranimboane nindou düdi ai ahandi fi ra Adükarindi fih parareandi ana, Adükarindi hohoanimoambe mam-anafani.

18 Nimorehi sisihimmo hohoanimo ra se refepoani. Nindou ranai amuri moaruwai hohoanimoayu ranana ahandi fi ranifih pareandühiyupoani, nga nimorehi sisihimmoayu ranana ahandihoari ahandi fi ra moaruwaimbo-reandühani.

19-20 Sihei fi ra Yifiafi Aboedindi wor-ayo ra awi se moai fifirihindiyoy? Sapo God ai Yifiafi Aboedi masagadüri sihei fiambe amarondüri. Sihei fi ana sihei yangrityopoani, nga Godind-ane, sapo ai siheimbo kaki adükarinambo nahurai pemimayundüri. Ranimbo-hündambo-animbo sihei fi ranimbo nine-moatükun refembo Godimbo ahinindei.

7

Nimorehi semindi hohoanimo hoafi

1 Haponda ro pasambe hoafi sürü papimarhandi ranahambo didiboadondihe wataporimbo-ndihandüri samboanahi. Nindou mam ai nimorehi semindikoate-ayu ana, ra aboedi saf-anesi.

2 Nga sihei mbusümo nimorehi sisihimmo asu nindowenih birabiri hohoanimo adükari

engoro ranimbo-hündambo-animbo, mamami nindowenihî ai nimorehümbî yangîrîmbîyomo-ndamboane. Asu nimorehî mamami ai amboanî nindowenihümbî yangîrîmbîyei-amboane.

³ Nindowenihî ahandî fi ranana ahandî nimorehî ranahandî fi-ane, nga ranimbo-hündambo-animbo nindowenihî ai ahandî fi ra kîkîhemîndîpoanî. Mare yahurai saf-ane nimorehîndî fi amboanî ahandî nindowenihî ranahand-ane, nga ranimbo-hündambo-animbo nimorehî ranai-amboanî ahandî fi ra kîkîhemîndîpoanî.

⁴ Nimorehî aiana ahandî fi ra ahandîhoarî hîfandamboyoanî, nga wanî. Ahandî nindowenihî ai-ani hîfandamboayu. Mare yahurai-ani nindowenihî ai-amboanî ahandî fi ra ahandîhoarî hîfandamboyoanî, nga ahandî nimorehî ai-ane hîfandamboayo.

⁵ Se nimorehühî asu anamîndühîndafîne hena, sîhafehoarî sîhafe fi ra sîmborî dîbokorürî-ndamboyafe. Yinî, asu se sîhafehoarî fi ranahambo bodîfohü kîkîhemîndî mburümbo Godîmbo dîdîbafî-fembohünda hoafî firandîfe mburîna, sîhafe fi ra kîkîhîrandîfe anîmbafe ana, i ra aboed-ane. Nga asu sîhafe fi ra süngunambo mamambe-ndîneandî. Nga asu se sîhafe fi ra ndofe hîfandîkoate-ndafeanî asu Satan ai sîhafembo rande hoeindeapîrîmbui.

⁶ Ndani hoafî ndanana moai ro sîheimbo randîhindî sahi, nga sîheimbo fehefembo se yifiraye ana, randîhindî asahi.

⁷ Nüngurühî ana nindou muᅅguambo ro nou anamîndühîfe asu nimorehühîfekoate nîboadei asahi, nga muᅅguambo mamami God ai

rani-poani rani-poani nginindi
yimbumareand-ane. Raniyo nindou ngorü ai
ngorü-poanimbo moatükunî semündü nindou
ngorü ai ngorü-poanimbo semündü marandi.

⁸ Haponda yihoarifi hoarifi asu kai aheimbo
hoafayahanduri: Ro raweheandi nou
se-amboani moani rarihi animboei hei ana,
aboed-ane.

⁹ Nga asu se sihei hohoanimo ra ndofe
hohoanimokoate fi sihei ra mamîkar-arihündi
ana, awi se nimorehühi asu
anamindühîndahindi. Se rawehindi ranana
aboedi saf-ane. Se refekoate-ayeî ana, sihei
hohoanimo ranai moaruwai ratüpurî
hohoanimo ranimbo ngusüfo botîndearümboe.

¹⁰ Nimorehi nindowenihühi-yeimbi
aheimboane ndani hoafi nda randihindi asahi
ranana wandî hoafiyopoani, nga wani. Ranana
Adükariñdi hoaf-ane. Hoafi ra yahurai-ane:
Nimorehi ai ahandî nindowenihî ranahambo
yowanî hinîngînderimboe.

¹¹ Nimorehi ai randîfeyowohü ana, ai moani
nindowenihîkoate niñgombowohü asu
ahandî nindowenihî ra sowana hihiñife
hombowohü. Asu nindowenihî ai ahandî
nimorehi ranahambo moei mbüsühi
koandîhembui, nga yowanî.

¹² Nga nindou amuri ranaheimbo ana, royahi
wandî hohoanîmonambo yangiri rarihe
hoafîmayahi, nga Adükariñdi hoafiyopoani.
Nindou anîhondümbo-reandeimbi mamî ai
nimorehümbayu ana, asu nimorehi ranai
Godimbo anîhondümbofe-koateayo ranai
nindowenihî rani-dîbo niñgombo

hohoanimoandoani ana, asu nindowenihiranaiahambo moei mbüsühi hininjinndeambui, ngayowanii.

¹³ Asu mare anihondumbo-reandeimbi nimorehi ai Godimbo anihondumbofi-koate nindou serimindoani, nindowenihiranaia nimorehi rani-dibo ninjinombo hohoanimoayu ana, asu ahambo moei mbisowohü hininjininderimboe, nga yowanii.

¹⁴ Se ranahambo ndondihi fifirindhindi, nindou düdi Godimbo anihondumbofekoate-yumbü, ai ahandi nimorehi Godimbo anihondumbo-reandeimbi-mayondi fihiahandi fi ra parareandi ana, nindou ranai Godindi himboahü aboed-ani. Asu nimorehi Godimbo anihondumbofekoate-yoweimbi ai ho nindou Godimbo anihondumbo-mariri ranahandi fihiahandi fi ra parareandi ana, asu nimorehi ranai Godindi himboahü aboed-ane. Asu rani-moatükuni ra wanayo ana, nimir ahaf ranai Godimbo anihondumbofekoate-yeimbi-yafe nimir nahuraindimboe. Nga hapondani ana ai Godindi himboahü aboed-anei.

¹⁵ Nga asu, nindou ai Godimbo anihondumbofekoateyu haya, ahandi anihondumbo-reandeimbi nimorehi ra moei yahohefembo hininjinifembo hohoanimoayu ana, ambesi, nga rambireandamboane. Nga mare nimorehi amboa mamii yahurai-ane. Yahurai moatükuni tükündifeyoani ana, nindowenihiiyu asu nimorehiyo Kraisimbo anihondumbo-reandeimbi nindou ranai nine hohoanimo ai hohoanimomayei süngu, rambürhind-amboane, nga aheimbo moai

nini-moatükunî kîkîhamîndîndürî. Nga God ai se aboedi-aboedife nîmarîmbohünda hîniîngîmareandür-anei.

¹⁶ Godîmbo anîhondümborîworeimbî nîmorehî se nüngundo sîhafî nindowenihi ranahambo fandîhaworanî, asu ai-amboanî anîhondümboreandeimbî tüküfembo fîfîrowandühîyafa? Asu Godîmbo anîhondümborîworeimbî nindowenihi, se nüngundo sîhafî nîmorehî ranahambo fandîhawandanî, asu ai-amboanî anîhondümboreandeimbî tüküfembo ra fîfîrîwandühîyafa?

God ai sîhefîmbo mborai mehu ranî hohoanîmo süngu nîmboefîmboane

¹⁷ Nga Adükarî Sisas ai nindowumbo muînguambo nîngombohünda hohoanîmo yimumareandürî. Nga nindow ranahambo God ai Kraîs sowana mborai ehu ana, moanî ai mamî ranî hohoanîmo yangîrî süngundandî. Yahurai hohoanîmo ranîyo ro muînguambo îngoafîhü Kraîsîndî nendî amarei ranaheimbo rarîhe yamundîhe arîhandî.

¹⁸ Nindow mamî Sudahündî ahambo fi-hoearî karu tîrîhau-reimbîhündî ahambo God ai Kraîs sowanambo mborai ehu ana, asu ai îngîrî ranî-moatükunî ra asükai koadürü-koadürü-ndeandühî dîbonapîndeandî. Asükai nindow ai ahandî fi-hoearî ra kefe tîrîhefekoate-yu haya, God ai ahambo Kraîs sowanambo mborai ehu ana, asu ai îngîrî ahandî fi-hoearî ra kande tîrîndîhendî.

¹⁹ Nindow fi-hoearî kefe tîrîhefe hohoanîmo-ane asu fi-hoearî kefe tîrîhefekoate

nɪŋgo hohoanɪmo-ane, ranana moanane. Nga Godɪndɪ hoafɪ sɪngufe ho ranane ai moanɪ aboedɪ mbumündɪ hond-ayo.

²⁰ Munɟuambo nindou ai nɪŋgu-nahurai nindou-yei nɪboadeianɪ, God ai Kraiŋ sowana mborai ehu ana, ranɪhü moanɪ randɪhi mbɪnɪboadei-amboane.

²¹ Awi se moanɪ ratüpurɪyei-rɪhündeimbi nɪmboeianɪyo God ai sɪheimbo mborai ehua? Awi moanane, nɟa aboedambofembo nafi enɟoro ana, se rasɪngundahindɪ.

²² Nga asu nindou ranai moanɪ ratüpurɪyu-randeimbi nɪŋguanɪ God ai ahambo Kraiŋ sowana mborai ehu ana, nindou ranai Godɪndɪ himboahü moanɪ ratüpurɪyo-rakoateyu-randeimb-ani. Mare yahurai-ane nindou düdi moanɪ ratüpurɪyo-rakoate nɪŋguanɪ, Kraiŋ ai ahambo mborai ehu ana, nindou ranai Kraiŋndɪ moanɪ ratüpurɪyu-randeimbi nɪŋgumboani.

²³ God ai sɪheimbo kakɪ adükarɪnambo nahurai masemündündür-anei. Nga ranɪmbo-hündambo-anɪmbo se nɟrɪ nindouyafe hohoanɪmo sɪngundowandühi moanɪ ratüpurɪyafi-randeimbi nahuraindafi.

²⁴ Wandafi mamɪ, mamamɪ se nɪne-moatükunɪ rarɪhinda God ai Kraiŋ sowana mborai ehu ana, se mamɪ ranɪ hohoanɪmo yangɪr-anɪmbo randɪhindühi nɪmboei.

Hoarɪfamborɪ asu kaisahoabedɪ ranahei hoafɪ

²⁵ Yihoarɪfɪ hoarɪfɪ ranaheimbo ro moai Adükarɪndɪ-mayo hoafɪ sahamɪndɪ heheambo-yahɪpoanɪ, nɟa moanɪ wandɪ

hohoan+monambo yang+ir-anahi ro ndar+he
hoafayah+. God ai wambo hipoambo-reand+ri+h+
an+hondumbo-reand+ri+ haya ahand+ ratupuri
masend+ri+.

26 Haponda ti+ri+ifo af+nd+ engoro
ran+imbohunda nindou ai moan+
yahurai-poan+imbo mb+nunguwamboane.

27 Se n+morehumbayafi ana, asu se n+moreh+
ranahambo moei mb+samboyafi. Awi asu se
n+moreh+ sem+nd+koate-ayafi ana, asu se
n+moreh+imbo kokondamboyafi.

28 Nga asu se n+moreh+ asowand+fi ranana
moaruwai hohoan+moyopoan+. N+moreh+
yihoar+fi ranai ho nindowenih+ aser+m+indo ana,
ran+moatukun+ ra ai moaruwai
hohoan+moyowohu-yopoan+. Nga n+moreh+
nindowenih+ ranai n+moreh+hi
nindowenih+hi-yahindeimb+ ana, h+fi ndan+hu
ti+ri+ifo af+nd+ ndahumundimboyei, nga
ran+imboanahi yahurai moatukun+ ra siheimbo
sowahi tukufembo ro moei asahi.

29 Wandafi mam+, ro ndahurai-anahi ndar+he
hohoan+moayah+. Adukar+nd+ si ra hapondan+
geduh+yopoan+ an+ngo. Awi hapoana hombo
nindou n+morehumb+ ai n+moreh+koate anungu
nou yare yahurai mbununguwamboane.

30 Nindou dudi aran+aran+yu-randeimb+, ai
moan+ af+nd+ hohoan+mokoateyu-randeimb+
manungu nahurai-mbiyuwamboane. Nindou
dudi h+h+fi-h+h+fi+yu-randeimb+ ai nindou
h+h+fi-h+h+fi+koateyu-randeimb+
nahurai-mbiyuwamboane. Nindou dudi napo
pem+yu-randeimb+ ai nindou

napokoateyu-randeimb-mayu
nahurai-mbiyuwamboane.

³¹ Asu nindou hifi ndan+hündambo ratüpurî
ratüpurîyei-rîhündeimbi, ai ngîrî hifi
ndan+hündambo ratüpurî ranahambo yangîrî
ngusüfo pandîhindi. Hifi haponda ndare anîngo
ra ngîrî ndande gedühî hamîndî nîngo.

³² Se afîndî hohoanîmoyo wakife
ranahamboanahî ro moei asahî.
Anîhondümbö-reandeimbi nîmorehîkoate
hoarîfi anîngu ana, ai Adükarîndî ratüpurî
ranahamboani afîndî hohoanîmoyu arandî.
Adükarî ai ranahambo hîhîfi-hîhîfi-mbiyuwa
yahuhaya.

³³ Nga asu nîmorehühîfimbî nindou ana hifi
ndan+hündambo moatükunîmbo afîndî
hohoanîmoyu arandî nîmorehî ai ranahambo
hîhîfi-hîhîfi-mbeyowa yahuhaya.

³⁴ Ranîmboane asu hohoanîmo ahandî ranai
yimbumboareandî. Nga
anîhondümbö-reandeimbi nîmorehî
nindowenihi-koate yihoarîfi-mayo ranai ana
hohoanîmo ahandî ranai Adükarîndî ratüpurî
hohoanîmo ranîfihî yangîrî-ane apenîngondo, ai
ahandî fi asu yifiafi ra Adükarîndî yangîrî
mbînîngowa yahohaya. Nga asu nîmorehî
nindoweniheimbi ana, ai hifi ndan+hündambo
moatükunî ranahamboane hohoanîmoyo
arandî, ahandî nindowenihi ranahamboya ai
hîhîfi-hîhîfi-mbiyuwa yahohaya.

³⁵ Sîheimbo ro ranî hoafi ranahambo yowanî
sahandürîhi-yahîpoanî, nga wanî. Ro sîheimbo
fehêfendürîmbo samboanahî hoafi ra

hoafayahi. Asu ranan+imbo se mbumundi
 hohoan+imo süngund+hindüh+ Adükar+indi
 ratüpur+ ran+ yang+ri+ rand+hindüh+ nimboeian+
 ranan+imbo, asu n+n+moatükun+ ranai ng+r+
 s+heimbo fondam+nd+ndür+ ngo
 saheheamboanah+ hoafayahi.

³⁶ Nga nindou ranai nimorehi sem+nd+imbo
 d+bon+yahündo-weimbi, ranahambo
 ngusüfoambe hohoan+moayu ana, asu ai
 nimorehi ranahambo sem+nd+imbo af+nd+
 hohoan+moayu ana, ra moan+ s+s+koate
 mb+semüdu-wamboane. Ran+ hohoan+mo ana
 moaruwai hohoan+moyopoan+.

³⁷ Nga asu ran+ hohoan+mo ranahambo
 ahand+ ngusüfoambe yang+ri+ hohoan+moyuhü,
 asu ahambo ran+ hohoan+mo ra n+mai
 bot+fekoate-ndowohü, ahand+ hohoan+mo ranai
 ng+n+nd+ n+mar+ndowohü, nimorehi ra moan+
 mb+n+ngo ehu ana, ra aboed-ane.

³⁸ Nindou ranai sapo ahand+ nimorehi
 d+bon+mayei ra asemüdu ana, aboed-anes+, nga
 asu nindou düdi ai nimorehi moan+ d+bon+aye
 ranahambo sem+nd+koateayu ana, ra moan+
 aboed+ ham+nd-ane.

³⁹ Nimorehi nindowenihümb+ ana
 n+ne-hohoan+mo ai hohoan+momayo ran+süngu
 ng+r+ randeand+ ahand+ nindowenih+ ai
 nünguambe ana. Nga nindowenih+ ai
 y+f+nduan-an+imbo, ai nindowenih+ ngorü
 semüdü+imbo hohoan+moayo amboan+ ai
 ramb+feyo-wamboane. Nga ai Adükar+imbo
 an+hondümb+rireimbi yang+ri-an+imbo
 nder+im+ndo.

40 Asu ai moani yare aningo ana, ai moani mare aboedi ranihu rande hihifi-hihifina ningomoe. Ranana moani wandi hohoanimo-ane. Nga ro rarihe hohoanimoyahuh Godindi Yifiafi ranai fiambe nimarimbo farihendiri arandi asahi.

8

Tikai godimbo ninihondi shifeimbihundi sesimbo hoafi

1 Haponda ro tikai godimbo sesi shifeimbihundi ranahambo wataporimbondiha samboanahi. Bidifiri ai seiya, “Roana fifirihundeimb-ane,” asei. Yinisi, nga fifirife ranana afindi-afindumbi hohoanimo botireanduhane, nga ngusüfo pefe hohoanimo ranane nindou ngorumbo nginiramindi arandi.

2 Nindou ranai nine-moatükun ra anihondü hamindi fifirihendeimb-anahi ehu ana, awi nindou ranai mungu-moatükun ra fifireandeimbi hamindiyupoani.

3 Nga asu nindou didiyei ai Godimbo hohoanimoayei ana, asu God ai nindou ranaheimbo fifireandürimboani.

4 Nga asu sapo ninihondi tikai godimbo shifeimbihundi sesi ranahambo ana ro rarihe hoafayah: Sihiri ranahambo ndorihu fifirihumboanefi, tikai god ranana anihondü hondüyopoani, nga sisami yangiri-ane. Nga God hondü ana moani mam yangiri hamind-ani anungu ranahambo sihiri fifirihurimboanefi.

5-6 Asu afɪndɪ moatükunɪ ranahambo hoafiyeihɪya “god” aseɪ ane, asu afɪndɪ moatükunɪ ranahambo “adükari” aseɪ-ane. Muŋguambo ranɪ-moatükunɪ god asu adükari ra nɪmoamo-ane hɪfɪn-ane ra anɪŋgo ana, I ra ambemboane, ŋga sɪhɪrɪ ana mamɪ God yangɪr-ani sɪhefɪ Ape anüŋgu. Aiana muŋguambo moatükunɪ ra nɪmɪndühani asu sɪhɪrɪ ana ahand-aneɪ anɪmboefɪ. Adükari aiana moanɪ mamɪ hamɪnd-ani anüŋgu asu aiana Sisas Krai-ani. Ahandɪ süŋguyo muŋguambo moatükunɪ ranai tükümefeyo. Asu ahandɪ süŋguna sɪhɪrɪ amboanɪ anɪmboefɪ.

7 Ŋga nindou bɪdɪfɪrɪ ana ranahandambo hohoanɪmo ra moai fɪfɪrɪhindɪ. Aiana tɪkai god horombodɪdɪ ranahambo süŋgumarɪhündɪ. Ranɪmboanei asu tɪkai godɪmbo nɪnɪhondɪ sɪhefeɪmbɪhündɪ ra anɪhondü hond-ane maseɪ. Aiana türüfoarɪhi fɪfɪrɪhindühɪ-yeipoanɪ. Ranane asu ai sesɪ sahüsihü, ranahambo ahei ŋgusüfoambe moaruwai-aneɪ aseɪ.

8 Anɪhond-ane, ŋga asu sesɪ aseso ra ŋgɪrɪ God sowana akɪmɪ ndemɪndɪndürɪ ŋgo. Sɪhɪrɪ sesɪ ra sesɪkoate-ayefɪ ana, ŋgɪrɪ Godɪndɪ hɪmboahü moaruwai tükündahundɪ. Ŋga asu sɪhɪrɪ asahusifɪ ana, ŋgɪrɪ ahandɪ hɪmboahü aboedɪ tükündahundɪ.

9 Ŋga asu se ranɪ-moatükunɪ ranahambo hɪbadɪhümbo. Se nɪne hohoanɪmo refemboayei ra randɪhindanɪ, asu nindou düdi ai ahandɪ Godɪmbo anɪhondümbofe akɪdou safayo ranai hoeindɪhindanɪwanɪ, asu ai-amboa refembo hohoanɪmoayei ana, ai moaruwai

hohoanimo-ndeimboyei.

¹⁰ Nindou fifiriwandeimbi se tikai godindi wori ranambe hafi nimarifimbo sesi sowasifan, nindou Godimbo akidou yangiri anihondumbo-reandeimbi-mayu ranai hoeiareanini ana, asu ai tikai godimbo ninihondi sihefeimbihundi ra sesimbo hohoanimondumbui.

¹¹ Ranimbo asu sihafi hohoanimo ranai sihafi wandafi ahambohundambo kameih Sisas Kraisi yifimayu, sapo akidou yangiri anihondumbo-reandeimbi-mayu ranambo moaruwaimbo-nderimboe!

¹² Ran sungumbo-animbo asu se sihafi wandafi ranambo hohoanimo moaruwaimbo-rowandoani, ai ahandi ngusufoambe nini-moatukuniyo aboediyo asu moaruwaiyo turufoefe hohoanimo ra moaruwaimbo-arowandi. Ranimboane asu se Kraimbo hohoanimo moaruwaimbo-marowando.

¹³ Ranimboane asu nini sesi wandi wandafi ranambo rarerani moaruwai hohoanimo asemundu ana, ro ngiri sesi ra asukainda dagadhi, wandi wandafi ai moaruwai hohoanimo-ndumbuimbohunda.

9

Por amboani Kraisindi hoafi sowandumo homo-rundeimbi bidifiri nahurai-ani

¹ Ro nindou-yafe hohoanimo sungufekoate-ani moani aboedi animboahi. Ro Kraisindi hoafi sahamindi ha-rihandeimbi animboahi asu Sisasihefi Adukari hoeimarhini. Ro Adukarindi ratupuri

ratüpurimayahî sünguyo muṅguambo seana anihondumbo-rihindeimbi tükümehindi.

² Asu wambo nindou bîdîfirî ai Godîndî hoafi semündü hu-randeimbîyupoanî masei. Nga se fifîrîhimboanei, wandî ratüpurî ranambo se anihondumbo-rihindeimbi tükümehindi ranîna ro Adükarîndî hoafi sahamîndî ha-rîhandeimb-anahî ranahambo nafuimayo.

³ Nindou bîdîfirî ai wandî hohoanîmo ra yîboborîhinda ranî hoafi ranane sîmborî hoafiyahandürî arîhandî.

⁴ Kraisîndî hoafi sahumîndefî hefî-rîhundeimbi ro yîhoefî ratüpurî ranîmbohünda sesî, sesî asu hoe sîmîndîmbo, ra ahînümbîyo?

⁵ Asu Adükarîndî akîhoandi-yomo, Pitayu bîdîfirî Kraisîndî hoafi sowandümo homo-rundeimbî-yomo ai ramefundî nou anihondumbo-reandeimbî nîmorehî-dîbo hoafi semîndî hoahoṅgombo ra ahînümbîyosî?

⁶ Awi Barnabas-dîbo ro yangîrî yîhoehî fi farîhefembo kaki semîndî ratüpurî ratüpurîyoanî, asu amurî Kraisîndî hoafi sowandümo homo-rundeimbî ranai wanîmboyosî?

⁷ Nindou mamî ai amimbofi anüṅgu ra ahandîhoarî sesî kokombo-mandîfiyosî? Nindou ai nümbürî hîfareandi ra ahandîhoarî sesî yimṅgu-remîndîkoate-mandüyosî? Asu nindou ai burmakau moaṅguiarandî ra ahandîhoarî burmakau tîtî boboe ra sîmîndîkoate-mandüyosî?

⁸ Roana nindou-yafe hohoanîmo süngu yangîrîyahîpoanî hoafayahî. Nga ahînümbî

hohoanimo amboani yahurai hoafimayo.

⁹ Nga Mosesindi ahinümbi hohoanimo ranambe sürü papirandühi yahoya, “Burmakau ai wit hipiri fifirigendan se yowan ahandi yafambe kikhemindipoani, bidifiri wit dedimboe yaho hefembo,” meho. Asu God ai burmakaumbo yangiri hoafiyuwaisi?

¹⁰ Ranana yihoefimboyu hoafimayu. Anihond-ane, Bukambe hoafimayo ra sihefimbo rambirihinda yahohayamboyo. Nindou ngorü ai nümbüri hifireandanayo, asu ngorü ai yimungu-ramüduanayo, ranai sapo ahafandi ratüpurayafani ranimbohünda sesi ra bidifiri semindimbo hohoanimo-mbeyafandamboane.

¹¹ Ro sihei mbusümo Yifiafi Aboedindi-mayo hoari ra hifi kamarhundü, ranimbohünda se yihoefimbo fi farihefembo bidifiri sesi saimbo ra yowanmandiyosi?

¹² Sapo se nindou bidifirambo sihei-mayo napo semindimbo yini, asei ana, asu yihoefimbo amboani afindimbo yini, mbiseiamboane.

Ro sihei-mayo napo semindi ra nafi yangorosü, nga ambe masefi. Ro semindikoate-mayefi ra, sapo Kraisindi aboedi hoafi ra nafi gifepoani, sefi hoahumboyefi. Ranimboane ro tiriifo afindi sahumindefi arihundü, nga ranimbo moanane asefi.

¹³ Se fifirihindai, nindou Godindi adükari worambe ratüpuriyomo arundi, ranai ranifihind-ane sesi sowandümo arundi. Nindou Godimbo ninihondü hifokoaru shou-rundeimbü fondi raniwamü ratüpuriyomo arundi, ranai

sihéfembo fondi raníwamínínd-ane níníhondi bídífirí sowandümo arundi. Awi ra se moai fífiríhindíyo?

¹⁴ Mami raní-sünguyo, Adükari ai yahuya, “Nindou aboedí hoafí wataporímbo-arundi ranai nindou wataporímbo-arundürí ahei-mayo bídífirí napo ahamundi fi fehefembo mbísaöhüpur-amboane,” mehu.

¹⁵ Nga ro moai rasünguríhundi. Asu hapondaní amboaní síhei-mayo napo semíndímbo-yahípoaní pas nda sürü paparíhandí, nga waní. Ro napo semíndíkoate ranahambo híhífí-híhífayahí, asu ngírí ngorü nindou ai ro híhífí-híhífayahí nafí ra gündeandí. Ai rambarea-mbonana, ro yífayahí ra aboed-ane.

¹⁶ Ro Aboedí hoafí hoafíndahühí ra ngírí wandí fimbo boríndahühí roana aboedí hohoanímo sünguríheandeimb-anahí mbísaöhí, nga waní. Sapo Aboedí hoafí hoafímbo ranana wandí ratüpurí wambo ro ngírí híníngíndíheandí. Ro aboedí hoafí hoafíkoate-yahí-mbonana, ro ngírí aboedí nímbóahí.

¹⁷ Ro wandí hohoanímo süngu ratüpurayahí ana, ranífi hí takíní ndahamíndímboyahí. Nga Adükari ai wambo raní ratüpurí ra masendíramboanahí ro ratüpurayahí.

¹⁸ Asu ro níní takíní wandí ratüpurí ranímbohünda mandahamíndíha? Ro takíní semíndímbo-mayahí aboedí hoafí hoafíya aríhandí ranímbo-hündambo ranana moai níní-moatükuní sahamíndíhí. Nímórehí nindowenihímbo moaní hoafímbo ranahambo

takini nahurai-ane.

*Por ai munquambo nindou-yei moani
ratupuriyu-randeimbimbofi manungu*

¹⁹ Ro nindou ngoründi moani ratupuriya-rihandeimbi-yahipoanisi. Nga asu ro wandi hohoanimonambo Kraisindi nindou tukufembohünda nindou afindi safi semindimbo ahei moani ratupuriya-rihandeimbi nahurai animboahi.

²⁰ Ranimboane ro Suda-dibo nimboambo ahei hohoanimo sünguaritheandi, Suda aheimbo aboedambo-fendürimbohünda. Ahinümbi hohoanimo ra moai wambo hifandirandiri, nga nindou-yei himboahü ahinümbi hohoanimo ra sünguritheandühi nou-ayah ahinümbi hohoanimo süngurihindeimbi aheimbo aboedambo-fendürimbohünda.

²¹ Asu Suda-yafe ndifo ahinümbi hohoanimo süngufekoate-ayei, ranaheimbo ro-amboani ahinümbi hohoanimo süngufekoate-ayah aheimbo aboedambo-fendürimbohünda. Nga asu ro moai Godindi ahinümbi hohoanimo ana hininngiritheandi. Wani, nga Kraisindi ahinümbi hohoanimo ana sünguri-heandühanahi.

²² Asu didiyei nginindi anihondümbofekoate-ayei, ranaheimbo semindi-ndürimbohünda ro-amboani nginindi anihondümbofekoate nahurai-ayah. Ro nindou bidifiri aboedambo-fendürimbohünda nafi kokombo munquambo nindou-yei hohoanimo süngurihe arihandi.

²³ Ro rani ratupuri ra rarihe marihandi, Sisasindi aboedi hoafi ra nginindi

tükümbifeyowa sahehea. Rananimbo ro-amboani Adükari ai aboedi hoafindi aboedi moatükuni nindou ranaheimbo saimbo napire masihendi ra ndahamindi sahehea.

Sihiri napo semindimbo pipi indefomboane

²⁴ Sapo se fifirihindi napo semindimbo pipi ranambe munguambo nindou pipiyehane, nga mam yangir-animbo pipi ranahandi napo ra ndemündumbui. Nga ranimboane se-amboani napo semindimbo pipi ra tirifondei.

²⁵ Munguambo nindou pipi ranambe napo semindimboayi ana, ahei fimbo hohoanimo ra hiningirihi hehi, napo semindimbo pipi ranambe tirifoyehane. Aiana awarihoerandeimbi napo semindimbo tirifoyei arihundi, nga ro awarihoefekoateyo-randeimbi napo semindimbo tirifoyefi arihundi.

²⁶ Ranimboane ro nindou napo semindimbo pipiyuhü amuri himbokoate ahu nahurai-ayah. Asu nindou fifahi yangoambe diboadore yangora arandi nou raweheandi, nga moai mamikari yangorihandi, nga wani.

²⁷ Nga ro hohoanimoayah süngufembo tirifoyahühi wandi fi yamundihe arihandi.

10

*Ngiri sihiri Israer hohoanimomaye
süngundihundi*

¹ Wandafi mam, sihefi amao mam ai Moses sünguhorani, n-ne-moatükuni aheimbo-so tüküme feyonduri ranahambo-animbo

hoeindihirühî ndondihi hohoanimo ra türiboadihindî. Aiana hamburi sirîwara aboeda bamarîhehindî munḡuambo mburḡngai mamî ranîhoarehî nimboeimbo.

² Mburḡngai-ambeyo asu sirîwara-ambeyo ra ai Mosesindî süḡgurîhündei-mbîmboyahi hundürîmayei.

³⁻⁴ Nindou munḡuambo ai God sesi masendî ra sahüsi asu, God hoe masendî ra simîndei marîhündî. Asu ai hoe ra masîmîndei Godindî nimoei aboedambeahîndî asu nimoei ra ahei süḡgu maho. Nimoei ranana Krais-ani.

⁵ Nga asu God ai nindou afîndî aheimbo hîhîfi-hîhîfi-koate-yundürîhi, asu ranîmboyo nimî wohî furîkoate-reandühi yîfîsafîyeihî, ahei yîfînimoko ranai moanî mamîkare kurîmayo.

⁶⁻⁷ Rani-moatükunî aheimbo tüküme Feyondürî ranana sîhîrî hoeifembohünda nafuimboane. Nindou bîdîfirî ai moaruwai moatükunî ra süḡgumarîhündî asu sîsamî god ranahambo süḡgurîhi marîhündî, ranîmboyo se-amboanî ranî-moatükunî ra yowanî ranî-süḡgufepoanî yaho haya yare nafui-mayo. Bukambe yare hoafîyowohü yahoya, “Nindou ai sesesîyo asu wain hoe simîndîrambo nîmareimbo, asu ai botîyahi hîhîfi-hîhîfiyeihî nîmorehî sîsîhimoyei marîhündî,” meho.

⁸ Sîhîrî ana nîmorehî sîsîhîmo, nindowenihi bîrabîrî hohoanîmoyopoanî, nindou bîdîfirî ramehindî nou. Ranîyo mamî-sîmboanî 23,000 nindou ai yîfîsafî kurîmayei.

⁹ Ranîmboane asu sîhîrî ḡgirî Adükari ahambo sîsîndîndîhurühî, randîhurî hoeindîhurî nindou bîdîfirî ai ahambo

ramar+hor+ nou. Aiana ramar+hor+ ran+mboyei aheimbo amoas+r+ ai t+k+r+marandüra yif+saf+mayeri.

¹⁰ Nindou b+d+f+r+ ramehind+ nou, s+h+r+ n+n+moatükun+ tüküfeyoan+ hoaf+yo hoan+gopoan+. Nga ran+mboyo nindou b+d+f+r+ ranai ramehinda sünambeah+nd+ nend+ nindou h+fokoare-randeimb+ ai aheimbo moaruwaimbo-mareandür+.

¹¹ Ran+moatükun+ aheimbo tüküme Feyondür+ ra nindou b+d+f+r+rambo nafuimbo nahuraiyo, nga ran+mboyo asu ran+moatükun+ ranahambo s+h+f+imbo ah+n+ hoafombohünda sürü pap+ru mas+hoemo. S+h+r+ ana ndeara b+d+f+r+ranambo si tüküfembo b+d+f+r+rühanef+ an+amboef+ nda.

¹² Ran+amboane asu nindou mam+ ai hoaf+yuhüya, “Roana ng+n+nd+ n+imboambo-anah+,” ehu ana, moan+ ai h+badambo-an+ambo nühgu, nga asu ai pündümbui.

¹³ N+ne refe hoeifembo moatükun+ s+heimbo sowah+ tüküme Feyondür+, ranana ran+poan+imbo moatükun+yopoan+, nga wan+. S+heimbo sowah+ tüke Feyondür+ ra b+d+f+r+rambo amboan+ tüküfendür+ arand+ nahurai-ane. God ai hoaf+yu mas+hend+ hohoan+mo rasühguareand+ ana, asu ng+r+ n+n+moatükun+ s+heimbo refe hoeifembo tüke Feyo ranai s+hei ng+n+nd+ ranahambo ngasündeand+, nga God ai s+heimbo ngorü-sühgunde fand+heir+mbui. God ai-an+ambo s+heimbo ng+n+ndamündü-ndüran+, asu se ng+n+nd+ n+imboeimboyei n+ne-moatükun+ s+heimbo refe hoeifembo tüküfe s+imboan+. Ranan+imbo asu ai s+heimbo aboed+ naf+

koand+heira tükündahimboyei.

Sihiri ngiri God asu moaruwai nendi yibobo süngund+hundi

¹⁴ Wandafi mam+ hondü, ran+imbo-an+imbo se moaruwai nendambo did+bafe ran+ fik+m+ hopoan+.

¹⁵ Se fifir+hindeimb+ nindou-aneis+, nga ro siheimbo hoafi nda hoafehandür+, nga ro hoafayah+ nda se siheihoar+ türüboad+hindi+.

¹⁶ Adükar+ndi kap nda God+imbo did+bafe+yahu h+hifir+hur+ mbur+hu sim+ndef+ ar+hundi+ ra sihef+imbo Krais+ndi hor+nambo mam+hüreamuni arandi+. Sapo bret b+difir+ hifitir+hu ar+hundi+ ra Krais+ndi fi ran+fi+h+ mam+hüreamuni arandi+.

¹⁷ Sapo bret mam+ engoro ran+imbohündambo wamboane, asu n+imrehi+ nindowenih+ sihir+ af+nd-aneft+, nga fi mamayef+. Sapo munguambo sihir+ bret mam+ ranahandamboane sahusifi+ ar+hundi+.

¹⁸ Se Israer nindou ranaheimbo hohoan+mo-ndahündür+. Ran+hündambo nindou ana ai God+imbo fond+wam+ sesi+ sihefeimb+ndambo sahusimb+, ranai ana sapo sesi God+imbo sihefeimb+ bab+d+mboyei ai mamühiyahi mar+hündi+.

¹⁹ Se ngiri+ rand+hi hohoan+mondeih+ya, Ro Por tikai god+imbo sesi+ saimbo ra an+hond-ane asahi mb+sei. Roana moai tikai god ranahambo an+hond-ane sahi+.

²⁰ Wani+, nga ro rari+he hoafayah+:
N+ine-moatükun+ God+imbo süngufekoate nindou ai sesi+ asihendi+, ranana ai moaruwai nendi+ ranaheimbo hohoan+mo-yahündür+hanei

ahaimbo asihendi, nga Godimbo ana wani. Ranimboanahi ro siheimbo moaruwai nendi rani-babidimbo mamihufembo yowan asahanduri.

²¹ Se ngiri Adukarindi kap ranambe ndimindei asu moaruwai nendi-yafe kapambe ndimindei ndihundi. Asu se ngiri Adukarindi sesi dagüdi asu moaruwai nendi-yafe sesi ra dagüdi ndihundi.

²² Awi shiri randihundani, Adukari ai shefimbo ngusüfoambe moaruwaimbo-mbireamuni sefimboyefa? Asu shefi nginindi ra ahandi nginindimbo ngasündeamboyo?

Munquambo si aho ra Godimbo aboed-ani yahomboane

²³ Bidifiri seiya, “Munquambo moatükuni ra shiri randihumboane,” asei. Yinisi, nga asu ngiri munquambo moatükuni shiri rawarihu hefi ranai shefimbo fandihemuni. Bidifiri seiya, “Munquambo moatükuni ra shiri randihumboane,” asei. Yinisi, nga asu munquambo moatükuni shiri rawarihundi ranai ngiri fandihemuna nginindi nimboefi.

²⁴ Nindou mamai ai ngiri ahandi fimbo yangiri hibadandi, nga wani. Nindou munquambo ai ngorumbo fehefembo hohoanimondei.

²⁵ Munquambo maketambe ninihondi safi sahümündeimbi ranana dagüdi, nga ranahambo aboedimbayo mbisei hehi afindi hohoanimondeihü düdu-düdundei wakindihimboyei.

26 Nga Bukambe yare hoafi+yowohü yahoya, “Hifi ndan-ane asu mungu-moatükunî hifi ranifihî engoro, ranane munquambo ra Adükarîndî yangîr-ane,” meho.

27 Asu nindou mamî Godîmbo anihondümbofe-koateyuweimbi ai siheimbo ho ahandî worambe sesiimbo hoafiinduanî, asu se hombo hohoanîmoayei ana, nîne sesi siheimbo asahündürî ra se dagüdi. Nga asu se ranahambo afîndî hohoanîmondeihü, düdu-düdundeî wakîndîhimboyei.

28 Nga asu nindou mamî ai hoafi+yundürühiya, “Sesi ndanana moaruwai nendambo sihefeimbihünd-ane,” mbüsüwanî ana, se sesi ra dagüdimboyei, nindou ai yare hoafi+mayu mbisei hehi asu ngüsüfoambe moaruwai-ane yaho hohoanîmombohünda.

29 Ro sihei ngüsüfoambe moaruwai-ane yaho hohoanîmombo-yahîpoanî. Nga nindou ngorü ai ngüsüfoambe ranahambo moaruwai-ane mbüsümbui ranîmbo hohoanîmoayahî.

Ro wandîhoarî ana sesi ra dagadîmboyahî, nga asu nindou ngorü ai moaruwai-ane ehu ana, ngîrî wandî ratüpuri ra gündeandî.

30 Asu ro Godîmbo hîhîfîrîhünî hehea sesi ra sahasîhanî, asu nîmboe nindou ngorü ai ro hîhîfîmarîhünî ranahambo moaruwai-ane ehua?

31 Ranîmboane asu se sesi ra dagüdi, hoe ndîmîndeî, asu nîne-moatükunî aho ra rawarîhindî ra, munquambo Godîmbo adükar-ani yahombo-hündambo-anîmbo randîhindî.

³² Se nini-moatükuni randihindühi Suda-anei, ahei ndifo-anei, asu Godindi nend-anei ranaheimbo hoeindihindühi moaruwai-ane mbiseimboyei.

³³ Ro-amboani muṅguambo nindou ai refemboayei rani hohoanimo-ane rarihe arihandi. Roana wandi fi ranahambo farihembo yangiri hohoanimo-yopoani rarihe arihandi, nga wani. Roana muṅguambo nindou ranaheimbo God ai

11

aboedambo-mbireandüri hohoanimo ranane ratüpurüya arihandi. ¹ Se wandi hohoanimo ra süngundühi ngei, ro Kraisiñdi hohoanimo süngurihe arihandi nou.

Nimorehi ai mbiro gabudifembo hoaf-ane

² Ro sheimbo hihifi-hihifayahandüri, sapa se muṅguambo si aho ra wambo hohoanimo-yahündürühi, asu ro sheimbo yamundiharühi shei warambe masahandüri, ra süngurihü hei marihündambo.

³ Nga ro sheimbo ndani-moatükuni ndanimo-boanahi ndondühi fifirindihindi asahi ra ndahurai-ane: Kraisi ai muṅguambo nindou-yei mbiro-ani, nindowenihü ai ahandi nimorehi ranahandi mbiro-ani, asu God ai Kraisiñdi mbiro-ani.

⁴ Ranimboane nindou düdi ai nindou himboahü mbiro gabude haya, Godimbo didibafifi asu Godindi hoafi hoafayu-ane ra Kraisi-mbo moaruwaimbo-rirühi nou-ani.

⁵ Nga asu nimorehi mamü ai ahandi mbiro ra gabudifekoate didibafife arand-ane, asu

Godindî hoafi hoafayo-ane ra ai ahandî anamindî ranahambo moaruwaimbo-rerihû nou-ane. Nîmorehî ranai ana sapo amoanîngî-mbeyowa sei hehi, mbîro foarîhehindeimbî moanî anînggo nahurai-ane.

⁶ Nîmorehî ranai ahandî mbîro ranahambo gabudîfembo wanîndowohû ana, ai mbîrînanî ra bodîfo kîkîrandûhî tüpurîmbîrî-hendamboane. Nga asu nîmorehî ranai ahandî mbîro ra kîkîyo foarîhefembo amoanîngîndowohû ana, asu ai mbîro ra gabudî-mbîreandamboane.

⁷ Nga asu nindowenihî aiana ahandî mbîro ra gabudeambui. Aiana sapo Godindî ndüreimbî asu ngînîndî nafuimbo sîsamî nahurai-ani. Nga asu nîmorehî ahandî ra süngumbo nindowenihî ai ndüreimbî-ndümbui.

⁸ Nga moai nindowenihî ai nîmorehîndî hamîndînambo tüküfiyu, nga nîmorehîyo nindowenihî ranahandî hamîndînambo tüküme feyo.

⁹ God ai moai nindowenihî ranahambo nafîrürî nîmorehî ranahambo fehefembohünda, nga wanî. Nga nindowenihî ranahambo fehefembo-hündamboyo nîmorehî ra nafîmarandî.

¹⁰ Ranî-mayowamboane sünambeahîndî nendî ai hoeifeyoanî, nîmorehî ranai Godindî ratüpurî ratüpurayo ra nafuimbohünda, ai ahandî mbîro ra gabudî-mbîreandamboane.

¹¹ Nga Adükari-babîdî anîmboefî ranana nîmorehî ai moai aheipoanîmbo nîboadei rîhündî. Asu nindowenihî ai moai ahamundî-poanîmbo nîngomo rundî, nga wanî.

12 Nga God ai nimorehi ranahambo nindowenihi ranahandi finambo randi nafimaranda, nimorehi ranai tüküme feyo. Nga asu God ai haponda nindou ranahamumbo nimorehi-yei furambe nafirapuri arandi. Asu mungu-moatükunî ra Godîndî süngu-ane tüküfe arandi.

13 Siheihoari hoafi ndanahambo türüboadîhîndî: Ranîmboane asu nimorehi ai ahandî mbîro ra gabudîfekoate, nindou hîmboahü Godîmbo dîdîbafîfe hoafi ra aboedîyo?

14 Nindou sihefi hohoanîmonambo yangîr-ane siheimbo rahurai nafuiyo arandi. Nindowenihi ai mbîrînanî hoandarümbî ana, aboedî hamîndîyopoanî.

15 Nga asu nimorehi ai mbîrînanî hoandarümbayo ana, ranamboanî aboedî hîmbombeyo-wamboane. Sapo ranî-moatükunî ra God ai ahandî mbîro gabudîfembohünda masagado-ane.

16 Nga nindou mamî ai ranî-moatükunî ranahambo hoafi ndu hoanguhü ana, ai ranahambo ndore tûmbîfoareand-amboane: Roanahî asu Godîndî nend-aneî ro moai ngorü hohoanîmo sünguri hu rîhundî.

Adükarîndî sesî sesîmbo

17 Nga hapoana ro siheimbo bîdîfirî moatükunî yamundîheandürî samboanahî, nga asu se nîne-moatükunî ratüpuriyei arîhündî ranahambohünda ngîrî ro siheimbo hîhîfi-hîhîfi-ndahandürî. Se Godîndî hoafi hîmborîmbo fandîhindühî, asu se moaruwai

hohoanimo afindî hohoanimoaye ra moai
nindou farîhendürî randî.

¹⁸ Sîheimbo ndanî hoafi nda boatei hoafinda
samboanahî: Asu seana fandîhindühî
yikürübüyei wakîrîhi-ndühaneî. Ro ranî hoafi ra
rarîhe rahurai himborîmayahî, nga asu ro hoafi
ranahambo akîdou anîhondümbö-marîheandî.

¹⁹ Nga awi anîhondü yikürübüfe hohoanimo
tükümbîfeyo-wamboane, sapa düdi sîhei
mbusümo anîmboei ranai Godîndî hohoanimo
sünguarîhindî ra ndorîhi
hoeimbîrî-hindamboane.

²⁰ Ranîmboaneî asu se mamî fandîhindühî,
asu Adükârîndî sesî ra ndofe mamî nîmarîmbo
sesîkoate-mayeî.

²¹ Rananeî asu nindou mamamî se sesî ra
sîheipoanîmbo sahümündî hehimbo, nîmai
sahüsi arîhündî. Ranane asu nindou bîdîfirî ai
moanî wembopo nîmareianî, asu bîdîfirî ai
afîndî hamîndî sahüsihî, hoe sîmîndeihi,
hohoanimo mamîkararandürî arandî.

²² Awi se sesî, sesî asu hoe sîmîndî rambo ra
worîkoate-wamboyeî? Asu se Godîndî nendî
ranaheimbo moananeî seimboyeî, wandafi
mamî bîdîfirî ranaheimbo sesî napokoate ai
mamareia, amoanîngambo-arîhindürî. Ro
sîheimbo nüngundîhe hoafîmandahandür-a?
Awi ro sîheimbo hîhîfi-hîhîfi-mandandürîyo?
Wanî yangîr-ane.

²³⁻²⁴ Yamundîfe hohoanimo nda
Adükârîndî-mayo sahamîndî heheambo-anahî,
asu sîheimbo masahandürî: Ranî nîmbokoanî
Sudas ai Adükârî Sisasîmbo hürütümbî
nindou-yomondî warîhümariramboyu asu ai
bret mamî ra semündü haya, Godîmbo

hîhîfirürî mbura, hîfîtire haya, hoafiyuhü yahuya, “Bret nda wandî fisaf-ane, sihamumbo farîhefepurî-mbohünda. Ndanî-moatükunî nda se randu ndundî, wambo hohoanîmombohünda,” mehu.

²⁵ Ranîyu asu sesi ra sowasümo mburu, mare yare yahurai kap amboanî semündü haya, hoafiyuhü yahuya, “Kap ndanana Godîndî simborî hoafî femîndî sihefe moatükun-ane, asu wandî horînambo ngînîndî tükündîfemboe. Ndanî-moatükunî nda se nîni-simboanî-yomo asîmîndîmo ra se randu ndundî wambo hohoanîmo-yondîrîmbohünda,” mehu.

²⁶ Muṅguambo si ra se bret nda sahüsi asu kap ndanambe simîndî arîhündî ana, Adükarî ai yîfîmayu ranahambo weindahî hoafîyei rîhündühanei. Ranî-moatükunî ra se randîhi ngeianî, asu Adükarî ai hîhîrîfi mbîkusuwamboane

Nindou ai Adükarîndî sesi moaruwaimbo-areandî ana, ai hüti-ani

²⁷ Ranîmboane nindou düdi ai ndofe hohoanîmo-koateyuhü, ai bret ra sesü, asu kap ranambe hoe sümündü arandî ana, Adükarîndî fi asu horî ra moaruwaimbo-reandühani, asu nindou ranai ahandî fi hüti-anandî.

²⁸ Nindou ai moanî ahandî fi ranahambo hohoanîmondu hoeindeandühî anîmbo, ai bret ra dedü asu kap ranambe hoe ndümündü ndandî.

²⁹ Ranî-moatükunî ra rahurai-ane: Nindou düdi ai Adükarîndî fi ranahambo ndofe hohoanîmo türüfoefekoateyu haya, moanî sesi

ra sesü, kap ranambo hoe sîmündi arandi ana, ai ahandi fi ra ahandi hoari hûti-anandi.

³⁰ Sapo ranimboanei nindou afindi se anğün+mboyeihî, hamîndi kemîndi koate-yeihî, asu bidîfirî ai yîfîmayei.

³¹ Asu sîhirî sîhefî hoari sîhefî fi ranahambo türüfoarî hundühî, bret sahusifî, asu hoe asîmîndefî ana, Godîndi himboahü ngîrî hütîndefî.

³² Nga asu Adükari ai sîhefî hohoanîmo ranahambo türüfoare-amunühî, aboedî koate-mayowambo sîhefî hohoanîmo ngorü-süngure arandi. Ai sîhefîmbo rawareamun-anîmbo, asu sîhirî ngîrî hîfî ndanî hundambo nindou rawehîndî nou, ai-babîdî awarîndî hehundî.

³³ Wandafî mamî, ranî-mayoamboane, asu se sesîmbohünda fandî hindühî ana, awi se sesîmbo mbîseimbo ra bidîfirambo hîbadî hundürî hehimbo anîmbo, mamî dagüdi.

³⁴ Nindou düdi ai wembombonduhî ana, ai ahandî worambe anîmbo mbîsesüwamboane. Rananîmbo asu se mamî fandî hindühî amboanî, asu ngîrî Godîndî papî-hoafî ranambe ngei. Bidîfirî hoafî awi engorosi, nga asükainda tükündäheandüh-anîmbo ranamboanî dîdîboado-ndîheamboyahî.

12

Yifiafî Aboedîndî-mayo ranî-poanî ranî-poanî ratüpurî moatükunî

¹ Wandafî mamî, ranî-poanî ranî-poanî ratüpurî Yifiafî Aboedî sai-arandi ranahambo se ndorîhi fîfirîmbîrîhinda samboanahî.

² Horombo se Godɪndɪ hoafɪ sɔŋgufekoate nɪmboeiambe, ranɪ-sɪmboanɪ ana munɔuambo si maho ra sɪsamɪ god hoafɪkoate, yɪfɪ nahurai mɛŋgoro, ranɪ sowanamboyo ai sɪheimbo hɪrɪhɪmɪndɪ-hɪndɪrɪ hei marɪhɪnda, asu ranɪ-sɔŋgu hei marɪhɪndɪ ra se fɪfɪrɪhimboanei.

³ Ranɪmboanahɪ asu se ndanɪ-moatɪkuni ranahambo fɪfɪrɪndɪhɪndɪ asahɪ, ra ndahurai-ane. Asu Yɪfɪafɪ Aboedɪ ranai nindou ŋgorɪndɪ flambe amaro-ana, nindou ranai ŋgɪrɪ hoafɪndɪhɪya, “Sisas ai moaruwaimbo-mbɪfɪyu-wamboane,” mbɪsu. Nɔa asu nindou mamɪ ai hoafɪyuhɪya, “Sisas ai Adɪkar-ani,” ehu ana, asu ai Yɪfɪafɪ Aboedɪndɪ sɔŋgu yangɪr-ane hoafɪyu arandɪ.

⁴ Yɪfɪafɪ Aboedɪndɪ ratɪpurɪ ra afɪnd-ane ɛŋgorosɪ, nɔa asu awi Yɪfɪafɪ ranana mamɪ ranɪ yangɪr-ane sagadɪrɪ arandɪ.

⁵ Adɪkarɪndɪ ratɪpurɪ ra ranɪ-poanɪ ranɪ-poanɪ ratɪpur-anesɪ, nɔa asu Adɪkarɪ mamɪ ranahamboane ratɪpurɪyeyɪ arɪhɪndɪ.

⁶ Ranɪ-poanɪ ranɪ-poanɪ ratɪpurɪ ŋgɪnɪnd-ane, nɔa God mamɪ ranai-ani nindou munɔu ranaheimbo ŋgɪnɪndɪ ra sagadɪrɪ arandɪ.

⁷ Yɪfɪafɪ Aboedɪ ranane ahandɪ-mayo ŋgɪnɪndɪ ra nindou mamamɪ ranaheimbo tɪkɪfe arandɪ nindou munɔuambo farɪhefe-ndɪrɪmbohɪnda.

⁸ Nindou ŋgorɪmbo Yɪfɪafɪ Aboedɪ ranai ŋgɪnɪndɪ sagadowohane ndofe hohoanɪmo wataporɪmbo-yondɪrɪmbohɪnda. Nɔa asu nindou ŋgorɪmbo mare Yɪfɪafɪ mamɪ ranai ŋgɪnɪndɪ sagadowohane ndofe fɪfɪrɪfe ranahambo wataporɪmbo-yondɪrɪmbohɪnda.

⁹ Yifiafi mamî ranane nindou ngorümbo anihondümböfe hohoanîmo ra sagado arandi. Asu mare Yifyafi mamî ranane ai nindou ngorümbo nindou anğünümbö-yeimbîmbo didiboado-fendürî-rambo nğinîndî ra sagado arandi.

¹⁰ Asu nindou ngorümbo hepünîfeimbi moatükunî refembo nğinîndî ra sagado arandi. Asu nindou ngorümbo Godîndî hoafi hoafiyo rambo nğinîndî ra sagado arandi. Asu ngorümbo ai Yifiafi Aboedîndî-mayoyo asu moaruwai nendîyei-mayoyo ratüpurî ra türüfoefemböhünda nğinîndî ra sagado arandi. Nindou ngorümbo ranî-poanîmbo hoafi hoafîmbo nğinîndî ra sagado arandi. Asu ngorümbo ranî-poanîmbo hoafi hîhîrîfoefe hoafi nğinîndî ra sagado arandi.

¹¹ Yifiafi Aboedî mamî ranane ai ranî-poanîmbo ranî-poanîmbo nğinîndî ranahambo yare arandi asu ai-ane moanî ahandî hohoanîmonambo yangîrî nindou mamamî ranaheimbo nğinîndî yîboborearü arandi.

Munğambo sîhîrî fi mamî ranahandambo bidîfir-anesî

¹² Fi ra mam-anesî, nğa asu ngorü-poanî ngorü-poanî moatükunî ra ranîfîhî papîreamboane. Ahandî ranî-poanî ranî-poanîmbo moatükunî afînd-anesî, nğa fi mamî ranîfîhî türemarand-ane. Krais ai rahurai-ani.

¹³ Mamî ranî-sünğumboane munğambo sîhîrî, Suda, Suda-yafe ndîfo, moanî

ratüpurıyei-rihündeimbi, asu moanı nımboeimbi nindou, sıhırı fi mamı ranınambo hundürımayefı. Asu munğambo sıhefımbı God ai Yıfiadı mamı ra masemunı.

14 Fi ranana moanı mamı moatükunınambo yangrıyopoanı pare haya anıngo. Aiana afındı ranı-poanı ranı-poanı moatükunı ra papıre mburamboane fi ra mamı nahurai anıngo.

15 Asu tıjari ai hoafındowohüya, “Roana watıjari-yahıpoanı, ranımboane asu ro fi ranahandı-yahıpoanı,” mbısımboesi, nga sapo aiana fi mamı ranahandamboane.

16 Asu hımboambe ai hoafındowohüya, “Roana hımboarı-yahıpoanı, ranımboane roana fi mamı ranahandıyahıpoanı,” mbısımboesi, nga sapo aiana fi mamı ranahandamboane.

17 Asu fi munğ ranai hımboarı ranı yangrıyayo ana, asu nüngunde hımborımanda? Asu fi munğ ranai hımboambe ranı yangrıyayo ana, nüngunde fı sıjarü kamadada?

18 Fi mamı ranana ai yahurayıpoanı, nga God ai moanı ahandı hohoanımonambo ranı-poanı ranı-poanı moatükunı ra fi mamı ranıfihı papımareand-ane.

19 Nga asu fi mamı ranahandambo moanı mamı ranı yangrıyayo ana, asu fi ranai nahü manıngo?

20 Fi ranai moanı yare nıngowan-ane, asu fi mamı ranıfihı ranı-poanı ranı-poanı moatükunı ranai papıre haya anıngo.

21 Ranımboane asu ngırı hımboarı ai watıjarımbo hoafındowohüya, “Ro ngırı sıhambo ndahamındıhanını,” mbıso, nga wanı.

Asu ngiri mbiro ai tinarimbo hoafindowohüya,
 “Roana ngiri sishambo ndahamindihanini,”
 mbiso, nga wani.

²² Nga awi shiri nahaninyo shefi fi
 ranahambo ranana nginindeimbi-yopoani asefi,
 rani-moatükuni ranai fi ranihifi paiarikoate-ayo
 ana, asu ngiri fi ranai aboedi ndonde ningo, nga
 wani.

²³ Asu fi ranahandambo bidifiri
 moatükunimbo shiri aboedi
 moatükuni-yopoani asefi, ranahamboanefi
 shiri aboedi yihuruhi arihundi. Nga asu fi
 ranahandambo bidifiri amoaningimbü
 moatükuni ranahamboane aboedi
 didiboado-arihundi.

²⁴ Fi bidifiri aboedi ra moani hiningirihu
 arihundi. Nga God aiyu ahandihoari
 munguambo rani-poani rani-poani fi bidifiri ra
 fi mamani ranihifi mamambere hiningimareandi.
 Raniyu asu fi bidifiri ranahambo moanane asefi
 ranahambo ai ndorihoeimbi hiningire marandi.

²⁵ Fi mamani ranai ngorü-poani
 ngorü-poanimbeyo yahuhayambo yare
 hiningireambo-yupoani, nga fi mamani bidifiri,
 mamani bidifiri ranai mamani hohoanimo süngu
 simbori farhefirü-mbeyeia yahuhayamboyu
 yare hiningimareandi.

²⁶ Raniamboane fi ra ngorü mamani bidifiri
 asübusimboayo ra, asu fi mamani mungu
 ranai-amboani asübusiyowohane. Asu fi ra
 mamani bidifiri aboed-ane asefi ana, asu
 munguambo fi ranai-amboani aboedi
 hihifi-hihifiyowohane.

27 Raniṁboane muṅguambo nindou se Kraisindi fi-anei aniṁboei. Asu muṅguambo se ahandi fi bidiḥiri nou-ayei.

28 God ai bidiḥirambo Kraisindi nendi-mayei ranaheimbo rahurai yare hiniṅgimarearü. Weaṅgurühdidi ranai Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi, ranikiminindi ranai Godindi hoafi hoafiyei-rihundeimbi, asu ranikim ra yamundu-rundeimbi, asu hepünifeimbi moatükuni rarihi-rihundeimbi, asu nindou aṅgünümbi aboedirihi-rihundeimbi, asu nindou farihehi-rihundeimbi, asu muṅguambo ratüpurü aho ra hifandirühi-rihundeimbi, asu ṅgorü-poaniṁbo hoafi hoafiyoramboanei ranaheimbo hiniṅgi-mareandürü.

29 Awi nindou muṅguambo Kraisindi hoafi sahümündi hei-rihundeimbi yaṅgiriyei aniṁboeia? Awi muṅguambo Godindi hoafi hoafiyei-rihundeimbi nindou yaṅgiriyei aniṁboeia? Awi muṅguambo yamundihi-rihundeimbi nindou yaṅgiriyei aniṁboeia? Awi muṅguambo hepünifeimbi moatükuni ratüpurüyei rihundeimbi yaṅgiriyei aniṁboeia?

30 Asu muṅguambo nindou ai aṅgünümboyeimbimbo aboedi-fendürimbo ṅginiṁdeimbi yaṅgiriyeia? Muṅguambo nindou ai ṅgorü-poaniṁbo hoafi ra hoafiyei-rihundeimbü yaṅgiriyeia? Asu muṅguambo nindou ai hoafi ra hihirifoadihi hoafiyei-rihundeimbü yaṅgiriyeia? E! rani-moatükuni ra ai wani.

³¹ Se moani aboedi hamindi moatükuni rani yangiri semindimbo ngusüfo pandihindi.

*Sihiri nindou amurambo ngusüfo
pandihumboane*

Nga ro siheimbo nahanayo aboedi hamindi nafi aho ranahambo nafuindahandüri samboanahi.

13

¹ Asu ro nindou ranaheimbo nindou-yei hoaf-ane, asu sünambeahindi nendi-yomondi hoafi ranane ra hoafiyahandürühi, asu ro nindou ranaheimbo ngusüfo pefekoate-ayah ana, asu ro nümüsü fandiyonani, moani hoafayo hoanjo nahurai-ndamboyah.

² Asu ro Godindi hoafi hoafindahandürühi, Godindi hohanimo dibo engoro ra muṅguambo fifirariheand-ane, asu muṅguambo fifirife ra fifirariheand-ane, asu nginindi hamindi anihondumbo-riheandühi asu nimoei-wafu nimaroani hoafiyahani gorügoanini aho-ane, asu ro nindou ranaheimbo ngusüfo pefekoate-ayah ana, asu ro moan-anahi.

³ Ro wandi napo muṅguambo masiheheandi ra napokoate-yeimbi nindou fehefendürimbo yimbondihe, asu wandi fi ra hininngi-ndiheandan nindou ai wambo haiambe mandundirani hai tikirinda-ndirimboesi, nga asu ro ngörü nindumbo ngusüfo pefekoate-ayah ana, ra ngiri wambo aboedi fandihendiri.

⁴ Ngorumbo ngusüfo pare-randeimbi ai wari hoafeandüh-reandühi farihendüri arandi. Asu

ai moai nindou ṅgorümbo ṅgusüfoambe
moaruwai hohoanimo yu randi, asu ahandi
fimbo moai boriyu randi, asu moai ahandi
fimbo hihifi-hihifiyu randi.

⁵ Ai moai afindi-afindiyurandi. Asu ai moai
ahandi moatükunimbo yangiri hohoanimo pare
randi, asu moai nimehounou ṅṅinindyu randi.
Asu ai moai nindou ahambo
moaruwaimbo-marhor ranahambo
hohoanimo yu randi.

⁶ Asu ṅgorümbo ṅgusüfo pare-randeimbi aiana
nine-moatükunimbo moaruwai-ayo ranahambo
moai hihifi-hihifiyu randi, ṅga aiana anihondü
hohoanimo ranahamboane hihifi-hihifiyu
arandi.

⁷ Ai ana munquambo tirifo aho ra moanane
yahu arandi, asu munquambo si aho ra Godimbo
anihondumbo-riri randuhani. Munquambo si
aho ra God ai fandihendirimbui yahuhaya,
hifandandühi asu munquambo tirifo ra
tüküfeyoani, ai ṅṅinindy nungumboani.

⁸ ṅgorümbo ṅgusüfo pefe hohoanimo ra ai
ṅgiri awarindihoyo. ṅga Godindi hoafi
hoafombo hohoanimo ranana
kikindamindimboe. Rani-poanimbo hoafina
hoafi hohoanimo ranana moendindimboe.
Fifirife hohoanimo ranana awarindihomboe.

⁹ Munqu-moatükunimbo aho ra moani
bidifiri-bidifiri yangir-ane fifirihumboayefi.
Godindi hoafi hoafimbo ranamboani awi moani
bidifiri yangir-ane hefi hoafiyefi arihundi.

¹⁰ ṅga süngunambo nine-moatükunimbo aboedi
hamindi-mayo ranai tükündifeihini animbo, asu

nine-moatükunî moanî bidifiri-bidifiri yangiri hohoanîmomayefi ranai awarîndihoemboe.

¹¹ Horombo ro nimori-yahambe rani-simboani wandi hoafi, hohoanimo, fifirife rani-moatükunî ra nimori nou rasungumarîheandi. Nga hapondani ana ro adukari-yahühi nimoakidibou-yei hohoanimo ra hinîngi-rîheamboanahi.

¹² Haponda muḡuambo moatükunî awi moai sihiri ndorihu fifirihundi, nga hoehimboambe nahurai-ane hoeirihu arihundi. Nga süḡunambo animbo sihiri Godimbo ndondihuri ahandi ḡusumboari ra hoeindihumboyefi. Hapondani ana moani bidifiri yangir-ane fifirarîheandi. Nga süḡunambo-animbo ro ahambo ndondihinî fifirîndi-hinimboyahi, ai wambo haponda ndore fifirareandiri nou.

¹³ Nga haponda ḡimi moatükunî nda, Godimbo anihondümbofe hohoanimo, Godimbo anihondümbofehü himboyondombo hohoanimo, asu nindou ḡorumbo ḡusüfo pefe hohoanimo ra moani koadürumbo-koadürumbo yagodimboe. Nga ḡimi hohoanimo ranahandambo, ḡorumbo ḡusüfo pefemboane ai adukari hamîndayo.

14

Godîndi hoafi hoafimbo hohoanimo pandihumboane

¹ Muḡuambo si aho ra nindou bodimondambo ḡusüfo pefembo hohoanimoyo homboane. Asu se Yifiafi Aboedîndi-mayo

nginindɪ rani semindimbo hohoanimondei
 ŋgei. Nga Godindɪ hoafɪ hoafiyorambo nginindɪ
 ranimbo se moanɪ ŋgusüfo pandɪhindɪ.

² Nindou düdi ai rani-poanimbo hoafɪnambo
 hoafayu ana, nindou ranaheimbo
 hoafiyundürühɪ-yupoanɪ, ŋga ai Godimbo
 yangɪr-ani hoafayu. Sapo hoafɪ ra nindou ranai
 ŋgɪrɪ fɪfɪrɪndɪhindɪ, ŋga ranana Yifiafɪ
 Aboedi-mayo ranahandɪ nginindɪnambo
 Godimbo yangɪr-ani dɪbo hoafɪ hoafiyundo
 arandɪ.

³ Nga asu nindou düdi ai Godindɪ hoafɪ
 hoafayu ana, asu ai nindou ranaheimbo
 anihondümbofe ra nginemindɪndürühɪ
 farɪhendürühɪ, asu ŋgusüfoambe aboedɪ
 didɪboado-rearühane.

⁴ Nindou düdi rani-poanimbo hoafɪnambo
 hoafayu ana, ai ahandɪ fi nginemindimbo
 yangɪr-ani hoafayu. Nga asu nindou düdi ai
 Godindɪ hoafɪ ra hoafayu ana, asu hoafɪ ranai
 Kraisindɪ nendɪ ranaheimbo
 nginindamündürimboe.

⁵ Ro sɪheimbo munquambo rani-poanimbo
 hoafɪnambo hoafɪndei sahehea
 hohoanimoayahɪsɪ, ŋga awi ro sɪheimbo
 Godindɪ hoafɪ hoafɪyo-ramboanahɪ
 hohoanimoayahɪ habodɪhɪ. Nindou düdi ai
 rani-poanimbo hoafɪnambo hoafɪnduanɪ asu
 nindou ŋgorü ai hoafɪ ranahambo hɪhɪrɪfoefe
 hoafɪyoanɪ animbo, asu Kraisindɪ nendɪ
 munquambo ranaheimbo hoafɪ ra
 fandɪhendürimboe. Nga nindou düdi ai Godindɪ
 hoafɪ weindahɪ hoafayu ranana rani-poanimbo

hoafinambo hoafimbo ngasündeamboane.

⁶ Wandafî mamî, awi ro sîheimbo sowahî tükündahandühî ranî-poanambo hoafinambo hoafindahandüranî ra ro ngîrî sîheimbo fandîheandürî. Nga ro sîheimbo God ai wambo bîdîfirî moatükunî weindahî-mareandîrî hoafî, fîfirîfembo moatükunî hoafî, Godîndî hoafî hoafîyorambo hoafî asu yamundîfembo hoafî ra ndahandüran-anîmbo, sîheimbo fandîhehe-andürîmboyahî.

⁷ Hoahoango rakoate-randeimbi moatükunî, nümüsî, fufunî, mbonîfaifai ranamboanî moanî mamî rahurai-ane. Ranî-moatükunî muŋguambo ranai mamîkarî hoafîndoanî ra nüngundîhi nindou ai hîmborîmandei hoafî ahandî rana?

⁸ Nindou ai yîfiarîmbo yînafoaiyu-randeimbi ai ndofe yînafoaikoate-ayu ra, asu nindou dîdai yîfiarîmbo napo ra dîdîboadomanda?

⁹ Moanî mare yahurai-ane, asu se ranî-poanîmbo hoafinambo hoafayei ra asu nindou amurî ai nüngundîhi sîhei hoafî fîfirî-mandîhinda? Ranana se moanîpo hoafîndamboyafî, nga sîhafî hoafî ranai moanî werî-yafui nou nîmoamo ngomboe!

¹⁰ Yîni, muŋguambo hîfî ndanîhü ranî-poanî ranî-poanî hoafî afînd-ane engoro. Nga asu moai mamamî hoafî ranai ranahandambo nîmîndî fîfirîfekoate yangoro, nga wanî.

¹¹ Nga asu ro hoafî wataporayu ranahandî nîmîndî ra fîfirîfekoate-ayahî ana, nindou hoafayu ranai wandî nindou amurînduanî asu ro-amboa ahandî nindou amurîndamboyahî. Se

rani-poanımbo hoafınambo wataporındeiani
sıheimbo yahurai tükündıfemboe.

¹² Nga se-amboa Yifiafi Aboedındı-mayo
ngınındı ra semındımbo hohoanımoyei
arıhündı ranımboane asu se Kraisındı nendı
fehefembo ngınındı ra semındımböhünda
tıjırıfondei ngei.

¹³ Ranımboane nındou düdi ai ranı-poanımbo
hoafınambo hoafıyu-randeımbı ana, ai hoafayu
ranahambo Kraisındı nendı ranaheimbo
hıhırıfoefe hoafombohünda ngınındı
ranahambo Godımbo
dıdıbafı-mbıfiyuwamboane.

¹⁴ Asu ro ranı-poanımbo hoafınambo
dıdıbafefheandı ana, wandı yifiafi ranai-ane
dıdıbafefeyo, nga asu wandı hohoanımo ranai
ana moanı moaruwai tıtanımbo-reamboane.

¹⁵ Asu randıfeyoanı ra ro nühgumandıhea? Ro
wandı yifiafi ranambo
dıdıbafında-heamboyahıı, nga asu ro wandı
hohoanımo ranambo amboanı
dıdıbafında-heamboyahı. Ro wandı yifiafi
ranambo heründa-mboyahıı, nga asu ro wandı
hohoanımo ranambo amboanı heründamboyahı.

¹⁶ Godımbo se sıhafı yifiafi ranambo yangırı
hıhıfarırı ana, asu moanındı nındou-mayei
ranai fandıfeambe ngırı hoafındeihı,
“Anıhond-ane,” mbısei se hıhıfıyafambe. Sapo
se hoafayafı ranahambo ana nındou ranai moai
fıfırıhındı.

¹⁷ Godımbo hıhıfımbo dıdıbafıfe sıhafı ra
aboedı saf-anesı, nga ngırı nındou ngorü
ranahambo ngınında-mındündürı.

¹⁸ Ro afındımboanahı ranı-poanımbo

hoafi nambo Godimbo hoafiya arihandi ra
siheimbo ngasündihea-ndürimboanahi asu
ranimboanahi ro Godimbo hihifarihüni.

¹⁹ Nga Kraisindi nendi fandifeambe roana,
moani nindou ai fifirihindeimbi hondahüfeimbi
(5) hoafi yangiri yamundi fe-ndürimbo
hohoanimoayah. Nga asu hoafi moani afindi
hamindi rani-poanimbo hoafinambo
wataporimboyo ho ana, aboedi
hamindiyopoani.

²⁰ Wandafi mam, se nimoakidibou
hohoanimoayei nou hohoanimo-ndeimboyei.
Moaruwai hohoanimo aho rananimbo se
nimoakidibou nou hohoanimondeih ni mboei,
nga asu sihei hohoanimo ranana nindou boagiri
nahirai-animbo se ni mboei.

²¹ Ahinümbi hohoanimo sürü papirandühi
yahoya, “Rani-poanimbo hoafi hoafümbi
nindoundi yafambe süngu-ane, asu nindou
amuriyei yafambe süngu-ane, rananimbo
nindou ndanaheimbo ro
hoafindahandürimboyahisi, nga asu ai ngiri
wambo himborindei,” mehu Adükari ai.

²² Nga ranane asu rani-poanimbo hoafi
hoafimbo nginindi ranai nindou Godimbo
anihondümbofe-koate-mayei ranaheimbo
nafuimbo moatükun-ane, nga asu
anihondümbo-rihoreimbi ranaheimbo ana
wani. Nga asu Godindi hoafi hoafimbo nginindi
ahei mbusümo ranai anihondümbo-rihoreimbi
aheimbo nafuimbo moatükun-ane, nga Godimbo
anihondümbofe-koate-mayei ranaheimbo ana
wani.

23 Ranimboane asu Kraisiñdi nendi ranai mamühi fandihindani se rani-poanimbo hoafinambo hoafayei ana, asu fifirifekoate-yeimbï asu anihondümbofe-koate yeimbï ranai tükündahi siheimbo hoeindihindürihi, ai ana hihiñdi-hihiñdiyeihanei mbiseimboyei.

24 Nga muñguambo Godiñdi hoafi rani yangiri hoafindeian-animbo, asu anihondümbofekoate-yumbü asu fifirifekoate-yumbü ai tükündifi-hündambo amboani asu ai hoafi ra himborindu haya moaruwai hohoanimomayu ranimbohünda ñgusüfoambe afiñdi hohoanimondimbui.

25 Rananimbo asu ahandi hohoanimodibo meñgoro ra weindahindeandühi, asu ai yiri yimbu pusinde ni mandumbo Godimbo hohoanimonduwohü hoafindühümboya, “Awi anihond-ane, nga God ai se-babidi sihei mbüsümo anüñgu!” mbüsümbui.

Godimbo ratüpuri hohoanimo ra aboedi mbihowamboane

26 Wandafi mamï, asu se nüngundihï ramandihinda? Muñguambo se fandifeambe, nindou ñgorü ai herü hohoanimonduhane, ñgorü ai yamundiferambo hohoanimonduhane, ñgorü ai God ai ninimoatükunimboyo hoafimbohünda nafuimayundoane, ñgorü ai rani-poanimbo hoafinambo hoafimboane, asu awi asukai sapo ai hoafiyumbi hihirife hoaf-ane, muñgu rani-moatükuni ra hoafimbeyei-amboane.

Mun̄gu-moatükun̄i ra Kraisīndī nendī
ranaheimbo nḡin̄imbira-m̄indüramboane.

27 Nga asu nindou bīdīfir̄i ai ranī-poan̄imbo
hoaf̄inambo hoaf̄imbo hohoan̄imondeih̄i ana,
moan̄i nindou yimbundafandan̄i asu
nḡim̄indimondan̄i yanḡir̄-an̄imbo
rambirundamboane. Nga asu moan̄i nḡorü ai
hoaf̄indu kīkīndamünduan̄i, nḡorü ai
hoaf̄iyu-mb̄irandamboane. Ranan̄imbo asu
nindou nḡorü ai nīne hoaf̄i nḡorü ai hoaf̄imayu
ranahambo hīhīrīfoare hoaf̄imbiyu wamboane.

28 Nga asu nindou nḡorü ai ranī-poan̄imbo
hoaf̄inambo hoaf̄induan̄i ranahambo hīhīrīfe
hoaf̄imbo nindou ran̄ihü nīngokoate-nduan̄i
ana, asu nindou ranai ranī hoaf̄inambo
hoaf̄indümbui, nga moan̄i ai sīsīkoate
nīmandümbi-an̄imbo ahand̄i fimboane asu
God̄imboane ranī yanḡir̄i
hoaf̄imbiyu-wamboane.

29 Yimbu nḡim̄i nindou saf-an̄imbo God̄in̄dī
hoaf̄i hoaf̄imbo-mayo ra
hoaf̄imbeyo-mondamboane. Nga asu amurī
bīdīfir̄i ai moan̄i nīmar̄imombo nīne hoaf̄i ai
hoaf̄ayomo ranahambo tümbirundamboane.

30 Nga asu nindou mam̄i wataporambe amaru
ahambo God̄ ai nafuiduan̄i, asu nindou
nüngumbo hoaf̄ayu ranai ahand̄i hoaf̄i ra awi
kīkīmbiramüdu-amboane.

31 Ran̄i-süngumbo-an̄imbo nindou mun̄guambo
mamam̄i God̄in̄dī hoaf̄i hoaf̄indimondan̄i, asu
nindou mun̄gu amarei ranai hoaf̄i ranahambo
fīfir̄ihindühī nḡin̄ind̄i mb̄in̄imboei-amboane.

32 God̄in̄dī hoaf̄i hoaf̄imbo nḡin̄ind̄i

sowandümondeimbi nindou ana ai moani
 ranahandi nginindi ra
 hifandi-mbirundamboane.

³³⁻³⁴ Sapo God ai sihefimbo moai mamikariyo
 wakiferambo yifiriyu, nga moani aboedi
 ndorihefe ningomboane yifirayu.

Kraisindi nendi mungu ai fandifeambe ana,
 awi nimorehi ai wataporindeimboyei, nga
 moani sisiakoate nimandei. Kraisindi nendi
 munguambo yahurai-ane rarihi arihündi.
 Nimorehi aiana ngiri hoafindei sapo Mosesindi
 ahinümbi hoafi hoafimayo süngu ai moani
 nindowenihiyomond hoarehi nimboei.

³⁵ Nimorehi ai rani-moatükuni ranahambo
 fifirifehü türüfoefembo mbiseimbo ana, ai ahei
 nindowenih ranahamumbo worambe
 düdumbeyahi-puramboane. Nimorehi ai
 Kraisindi nendi fandifeambe botife hoafi ana,
 amoaningeimb-ane.

³⁶ Awi Godindi-mayo hoafi ra siheimbo
 sowahindi botife homboyo? Awi asu hoafi ra
 siheimbo yangiri tüküfemboyo?

³⁷ Nga asu nindou mam ai rande
 hohanimonduhüya, “Ro Godindi hoafi
 hoafiya-rihandemb-anahi,” ehuyo, asu “Yifiafi
 Aboedindi fifirife masahamindih,” ehu ana,
 refeana ai fifirimbireand-amboane, nga
 Adükar ai randihindi mehu hoaf-ane nda ro
 siheimbo sürü paparhandi.

³⁸ Nga asu nindou rani hoafi ranahambo
 himborikoate-ayu ana, asu se ngiri ahambo
 himborindei.

³⁹ Ranimboane wandafi mam, Godindi hoafi
 hoafimbo hohanimo ranahambo yangiri

ngusüfo pandihi ngei, nga asu se rani-poanimbo hoafina hoafimbo yowanı mbıseimboyei.

⁴⁰ Kraisındı nendi fandıfeambe munğu-moatükunı aho ra wudıpoapondıhi ndondıhi randıhindı.

15

Krais ai yifıyu hayamboyu asükaiyu botımeıfyu

¹ Wandafı mamı, haponda ro sıheimbo aboedı hoafı masahandürı ra asükainda hohoanımo botındıhendürı samboanahı. Aboedı hoafı ra se sahümündi hehimboyei asu se ranıfihı ngınındı manıboadei ranahamboanahı.

² Aboedı hoafı sıheimbo ro bokarımari-heheandürı ranahambo ngınındı kıkıhırıhümündi anıboadei hei ana, ranambo se aboedambo-ndahimboyei. Nga refekoate-ndeianı ana, ngırı fandıhendürı.

³ Ro hoafı hımborıya heheambo masahamındıhi ra sıheimbo masahandürı ra ai aboedı adükarı moatükunı hamınd-ane: Krais ai sıhefı moaruwai hohoanımo ra raguanambo-fembo-hündamboyu yifımayu, sapo Godındı hoafı yare hoafımayo süngu.

⁴ Ahambo honğuambe sıhehorane, asu ranambe ngımı nımbıyu mbura asükaiyu botımeıfyu, Godındı hoafı yare hoafımayo süngu.

⁵ Ranıyu asu ai Pitambo-so boatei tüküfi mburamboyu asu süngunambo ahandı 12 süngururü-rundeimbımbımo-so tükümeıfyu.

⁶ Ranıyu asükaiyu ahandı wandafı mamı 500 ngasündeandeimbı nındou ranaheimbo-so

tükümeſiyu. Nindou ra aſiñdi ana aniñboei, nga asu biñdiſiri ana yiñſaſimayei.

⁷ Ran+yu ai Semsimbo-so tüküfi mburamboyu asu süngunambo ahandi hoafi sowandümo homo-rundeimbi-memo munġuambo ahamumbo-so tükümeſiyu.

⁸ Ran+yu asu süngunambo hondü wambo-so amboa tükümeſiyu. Asu ro furambe sanġorambo hapoadümboyaha wakemindi-ndiriñmbo nahurai-anahi.

⁹ Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi-yomondi mbusümo ra akidou saf-anahi. Wambo ana Kraisindi hoafi semündü hu-randeimbi mbisei dükandhi-ndiriñmboyei sapo ro Godindi nendi ranaheimbo moaruwaimbo-marhearü hahi ranimbohünda.

¹⁰ Nga God ai wambo moani hiġoambo-mareandira ranimboanahi haponda ro Kraisindi hoafi sahamindi ha-rihandeimbayahi. Nga asu ahandi moani hiġoambofe hohoanimo ranai moai moaniñmbofeyo, nga wani. Kraisindi hoafi sowandümo homo-rundeimbi biñdiſiri ai munġu moai ro ratüpurayahi nou yaru tiñiriñfoyomo. Nga roana, wand-amboani moai ratüpuria rihandi. Nga Godindi moani hiġoambofe hohoanimo wandi flambe amarondiri ranane farihendira ro rawariheandi.

¹¹ Ranane hoafi ra ro hoafiyahembü hündiyo asu ai hoafiyomondeimbi hündiyo ra sapo mamani rani hoafi raniyo bokari-marhehundi ranahambo se anihondumbo-marhindi.

Sihiri yifihündi botife hoafi

12 Kraisi ai yifimayua asu God ai honguambeahindi botimariri hoafi ra ro afindimbo hoafiyefi marihundi. Nga asu nimboe nindou bidifiri sihei mbusumo animboei ranai hoafiyehiya, “Nindou yifiyoweimbi-hundi ana, ngiri asukaindo botindifeyo,” maseia?

13 Rani hoafi ra anihondumbayo-mbonana, God ai moai Kraismbo honguambeahindi botiriri.

14 Asu Kraisi ai yifihundi botifekoate-mbeimbonana asu ro ngiri ninimbo hoafiyefi rihunda asu se ngiri ninimoatukunimbo anihondumbo-rihindi.

15 Rambefe-mbonanasi, asu ro Godimbo tikai hoafiyefi-rihundeimbi nindou tukumbayahu. Sapo ro ahambo anihondumbo hoafiyefuhi sefiya, “God ai Kraismbo botimariri,” asefi. Nindou yifihundi botifekoate-mbembonana, God ai ngiri Kraismbo yifihundi botiriri.

16 Nga God ai nindou yifiyeimbihundi ranaheimbo botifendurira koatembei-mbonana, asu Kraisi ai-amboani yifihundi botimbefipoani.

17 Nga asu God ai Kraismbo yifihundi botifikoateyu-mbonana, asu sihei anihondumbofe ranai siheimbo mbafari-henduripoani. Nga seana sihei moaruwai hohoanimo ranaianimbo kikihindamindinduri niingomboe.

18 Asu anihondumbo rambefembonana, nindou didiyei Kraismbo anihondumbo-rihori mburihu yifimayei ranai-amboani moaruwaimboyahi.

19 Sihiŕi ana Kraisiṁboaneŕi
 aniḥondũbo-rihurũhi ḥiṁboayahundo. Nga
 asu Kraisi ai siḥefiṁbo ndaniṁsiṁboani yangiŕi
 fehefemuniṁbo ḥiṁbombayefi-mbonana, asu
 nindou biḍifiŕi siḥefiṁbo
 ḥiṁpoaniṁboembou-anei saḥũmuni.

20 Hohoaniṁmo ra yahuraiyopoani, nga wani.
 Nga aniḥondũyo Kraisi ai yifiyu mbura
 ḥoṁguambeahĩndi God ai botimariri.
 Nũbũrambeahĩndi horombonambo sesiṁbo
 moatũkuni boatei nafaramĩndo nahuraiyo God
 ai Kraisiṁbo boatei yifiyeimbĩ nindou ai yangiŕi
 botifekoate-yeiambe ahambo botimariri.

21 Nindou mamani ahandi sũṁgu yifiṁbo
 hohoaniṁmo tũkũmefeyo asu nindou mamani
 ai-amboani ahandi sũṁgu yangiŕi botifembo
 hohoaniṁmo tũkũmefeyo.

22 Sapo nindou muṁgu ai ra Adamĩndi
 siŕihũnd-anei yifiṁmayu sũṁgu yifiyei aŕihũndi.
 Nga nindou muṁguambo Kraisiṁndi siŕihũnd-anei
 botimefiyu sũṁgu botiyahi aŕihũndi.

23 Nga muṁguambo nindou mamani ahei
 botifeambe botindahumboyefi. Kraisi ai
 boateimayu asu ai asũkaindu kudũwan-anĩṁbo
 asu nindou ahandi siŕimayei ra muṁgu
 botindahimboyei.

24 Rani-siṁboan-anĩṁbo muṁgu-moatũkuni
 muṁgumboayo si ranai tũkũndifemboe.
 Raniṁbo asu Kraisi ai sanendi, anani, kabomo
 ra ḥifandi-rundeimbĩ, muṁguambo ratũpuri
 bogoriṁboyafu-ndeimbĩ, asu muṁguambo
 ṁḡniṁndi ḥifandu-ndeimbĩ ranahamumbo
 ḥifiṁnambo-ndeapuriṁbui. Raniṁbo asu ai

nginindi hifandarandi ra Ape Godindi
wariwami hiningindeambui.

²⁵ Awi ranambe ana Krais ai bogorimbondüfi
nüngu ngumbo animbo, asu God ai moaruwai
nendi ranaheimbo hifinambo-ndeandüri haya
Kraisindi yirumbo hoarehi hiningindearümbui.

²⁶ Amuri hürütümbi ranaheimbo
hifinambo-ndeandüri ngu-ngumbo animbo, asu
süngunambo hondü-animbo yifi ranahambo
amboani hifinambo-ndeambui.

²⁷ Godindi hoafi yare hoafiyowohü yahoya,
“God ai müngu-moatükuni ahandi hoarehi
hiningimareandi,” meho. Nga God ai
münguambo moatükuni ranambeyupoani.
Ranimbo-animbo siri firiindi-humboane,
God ai müngu-moatükuni ra Kraisindi hoarehi
hiningimareand-anesi, nga asu ai moai ahandi
hoarehi nüngu, nga wani.

²⁸ Nga müngu-moatükuni ra Kraisindi hoarehi
yangirindoan-animbo, asu Godindi Nimor
ranai sapo Afindi ai müngu-moatükuni ahandi
hoarehi hiningimareandi
rani-hoarehindümbui. Ranimbo asu God ai
ahandihoari müngu-moatükuni aho ranahambo
bogori hondündümbui.

²⁹ Nga asu yifiyeimbi ai botifekoate-ayei ana,
asu nindou bidifiri aheimbohünda himoni
hundüryei arihündi ranai
nüngurhi-ndühieia? Asu yifiyeimbi ai
botifekoate-ayei ana, asu nimboe nindou
bidifiri ai aheimbo fehefe-dürimbohünda
himoni hundüryei arihünda?

³⁰ Asu yihofimbo amboa. Ro Kraisindi

ratüpurî ratüpurîmayefî asu nindou bîdîfirî ai muᅇguambo si aho ra moaruwaimbo-rîhimunî hei arîhündî. Asu yîfîyeimbî nendî ranai asükaiyo botîfekoatembo-ayei ana, asu ro nîmboe moanî ndarîhu anîmboefa?

³¹ Wandafî mamî, muᅇguambo si aho ra ro yîfîmbo nahuraiya arîhandî. Ra anîhond-ane. Se muᅇguambo Sisas Kraiss-babîdî anîboadei ranîmboanahî ro sîheimbo hîhîfî-hîhîfîyahühî weindahî rarîhe hoafehandürî.

³² Efesus ᅇgoafîhü ro nîmambeahîndî nînîhondî-babîdî nahurai yîfiarîmayahî. Ranîmbo-hündambo nindouyafe hohoanîmo süngu ro nînî-moatükunî aboedî mandahamîndîha? Nga asu yîfîyeimbîhündî nindou ranai asükaindei ᅇᅇrî botîndahîndî hoafî ra anîhondayo ana, ambesî, ᅇᅇ sîhîrî moanî, “Sesî dagudîfî, hoe ndîmîndefî raraondîhu ᅇᅇfîmboane. Nga sümbu ana awi sîhîrî yîfîndemboyefî,” hoafî mamî hoafîmayo süngu.

³³ Se tîkai hoafî anîhondümbö-ndîhimboyei. Sîhîrî sîhefî wandafî moaruwai-mayei ranî-babîdî ahahabodefî ana, asu ai sîhefî hohoanîmo aboedî ra moaruwaimbo-ndîhimunîmboyei.

³⁴ Se wudîpoapondîhi hohoanîmondeihî asu moaruwai hohoanîmo ra rühüsafî hîningîndîhindî. Nindou bîdîfirî seana moai awi Godîmbo fîfîrîhorî. Ranahandambo se amoanîᅇᅇimbeyei-amboane.

Fi asükaiyo botefeyo ranana ᅇᅇorü-poanîmboane

35 Nindou bɔdɔfɔrɔ ai dɔdɔndahindɔhɔ anɔmboya, “Nindou yɔfɔhɔndɔ ra nɔngundɔhi asɔkai botɔmandahinda? Fi ra asɔkaindo botɔndɔfeyowohɔ nɔngu-nahurai fi ndemɔndɔ haya tɔkɔndɔfe manɔŋgoa?” mbɔseimboyei.

36 Ranana hɔhɔndɔ hoaf-ane? Se ra fɔfɔrowamboanafɔ nɔnɔ-moatɔkunɔ hoarɔ hɔfambe hɔfɔ kararowandɔ ranai yɔfɔkoate-nahuraiayo ana, asu ai ŋgɔrɔ yangɔrɔ aboedɔ tɔkɔndɔfeyo.

37 Se konɔyo asu nɔnɔ manɔgɔrɔyo hɔfarowandɔ ra moai emɔndɔ dɔdɔdɔ kameihɔ hɔfɔrowandɔ, ŋga hoarɔ yangɔr-ane hɔfɔ kararowandɔ.

38 Ranana asu God ai hohoanɔmomayu sɔngɔ dɔdɔdɔ emɔndɔ napo ra ranɔfihɔ papareandɔ. Ranai muŋgu nɔne-moatɔkunɔ mamamɔ hoarɔ ranaheimbo ranɔ-poanɔmbo ranɔ-poanɔmbo dɔdɔdɔ, emɔndɔ ra sagadɔrɔ arandɔ.

39 Muŋgu-moatɔkunɔ yangɔrɔ nɔŋgo haya hoahoŋgo-randeimbɔ ranahei fisafɔ ana mamɔ sɔmogodɔ yangɔrɔyopoanɔ, ŋga wanɔ. Nindou ai ŋgorɔ-poanɔmbo fisaf-ane, nɔnɔhondɔ ai ŋgorɔ-poanɔmbo fisaf-ane, ndu napo ai ŋgorɔ-poanɔmboane. Asu kinɔ ai ŋgorɔ-poanɔmboane.

40 Sɔnambeahɔndɔ moatɔkunɔ fi-poanɔmboane, asu hɔfɔ ndanɔhɔndambo fi-poanɔmboane. Ŋga asu sɔnambeahɔndɔ moatɔkunɔ ranai ŋgorɔ-poanɔmbo fiyomboane, asu hɔfɔ ndanɔhɔndambo moatɔkunɔ ranai ŋgorɔ-poanɔmbo fiyomboane.

41 Hɔfɔhamɔndɔ ai-amboanɔ ahandɔ ranɔ-poanɔmbo fi anandɔ. Amoamo ai-amboanɔ ahandɔ ranɔ-poanɔmbo fi anandɔ. Asu mupui

amboani rani-poanimo fi anandi, nga asu munguambo mupui ra bidifiri ai ngoru-poanimo fiyo asu bidifiri ai ngoru-poanimo fiyo ra hoangomboane.

⁴² Moani yahurai-animo nindou yifiyeimbihundi asukaindei botindahinda tukundifemboe. Fi ra asamboefeyo rananimo ai sumboyo-randeimb-ane. Nga asu fi ranai yangirambofe tufefeyo ranai ana sumbokoateyo-randeimb-ane.

⁴³ Fi asamboefeyo ranana wosihofori himboyowohu hoafendiyowohane. Nga asu fi yangiri botefeyo ranana moani aboedi himboyowohu nginindi tukufeihane.

⁴⁴ Fi asamboefeyo ranana hifi ndanihundambo fi yangir-ane. Nga asu fi botefeyo ranana sunambeahindi fi-ane.

Hifi ndanihundambo fi-poanimoane, asu sunambeahindi fi-poanimoane rehayamboane anigo.

⁴⁵ Sapo Godindi hoafi yare hoafiyowohu yahoya, 'Weanguruhididi nindou, ahandi nduri Adam ana, nindou yangiri ningombo tukumefiyu,' meho. Nga asu ngoru Adam, Krais, aiana yangiri ningombo yifiafi saimboyu tukumefiyu.

⁴⁶ Yifiafi hoearambe fi ranai moai raboatei tukufeyo, nga wani. Nga hifi ndanihundambo fi raniboatei tukufeyoane, asu sungunambo yifiafi fi ranai tukumefeyo.

⁴⁷ Weanguruhididi Adam aiana hifihundiyu tukumefiyu. Nga asu sungudidi Adam ana

sünambeahîndî tüküme fiyu-ani.

⁴⁸ Hîfi ndanihündambo nindou ana sapo nindou hîfi nambo nafiyumbîhündî-mayu nahurai-anei. Nga asu nindou sünambeahîndî aiana sapo nindou sünambeahîndî tüküme fiyu nahurai-anei.

⁴⁹ Hapondani ana sîhîrî nindou hîfi nambo nafiyumbî-mayu ranahandî fi-hoearî-yefomboanefî, nga mare yahurai-anîmbo sîhîrî nindou sünambeahîndî tüküme fiyu rahurai fi-hoearî-ndemboyefî.

⁵⁰ Wandafî mamî, hoafî nda ndahurai-mayowamboanahî hoafehandürî. Nindou hîfi ndanihündambo safî horî ranî-finambo tüküfimbî nindou ranai ana ngîrî God ngînîndî hîfandarandî ranambe ngu. Asu nîne-moatükunî sümboyo-randeimbî ra asu ngîrî nîne-moatükunî sümboateyo-randeimbî ra ndemüdu.

⁵¹⁻⁵² Dîbo hoafî meŋgoro nda hîmborîndei, nindou muŋguambo sîhîrî ngîrî yîfîndefî. Nga muŋguambo sîhîrî ngîrî-süŋgundahundühî anîmbo ranî-poanîmbo findefî hohu tükündahumboyefî. Nîmehünou, hîmboarî dîkîrîhu afarîhumîndefî nou bîdîfîranambo fufuŋî ai hoafîndoanî sîmborî tükündahumboyefî. Sünambeahîndî fufuŋî ranai hoafîndoanî anîmbo nindou yîfîyeimbîhündî ranai asükaindei botîndahimboyei, asu muŋguambo sîhîrî moanî ranî-poanîmbo tükündahumboyefî.

⁵³ Sümboyo-randeimbî fi ranana ngîrî-poanîmbo findo haya

sümboyokoate-randeimbi
 tükümbifeyo-wamboane. Nga asu
 yifïyo-randeimbi fi rananïmbo ñgorü-poanïmbo
 findo haya yifïyo-rakoate
 tükümbifeyo-wamboane.

⁵⁴ Rananïmbo sümboyo-randeimbi fi ranai
 sümboyo-rakoate findoanï, asu yifïyo-randeimbi
 fi ranai yifïyo-rakoate findoan-anïmbo, asu
 Baiborambeahïndï hoafi ranai anïhondü
 tükündïfemboe. Ai yahoya, “Yifï ai awarïhoeihü
 yangïri koadürümbo nïngombo ranai harïhoai
 tükümebeyo!” meho.

⁵⁵ “Yifï se, naha sihafï harïhefembo ñgïnïnda?
 Yifï se, naha sihafï ñgïnïndï
 moaruwaimbofe ramboa?”

⁵⁶ Moaruwai hohoanïmo, ra yifïndï
 moaruwaimbofe ñgïnïndï nïmïndühane.
 Ahïnümbï hohoanïmo ra nindou-yafe moaruwai
 hohoanïmo nafuiyo arandï rananïmbo asu
 nindou ai moaruwaimbo-ndahimboyei.

⁵⁷ Sihefï Adükari Sisas Kraisïndï
 ñgïnïndïnamboyu God ai sihefïmbo
 ramareamuna yifiar-ambeahïndï
 hamarïhehundï. Nga
 ranïmbo-hündambo-anïmbo sihirï Godïmbo
 hïhïfïndïhurïmboane!

⁵⁸ Wandafï mamï, ranïmboane se
 akïdou-amboanï bübürïndeimboyei, nga se
 moanï ñgïnïndï hamïndï nïboadei. Se
 muñguambo si ahora Adükariñdï ratüpuri
 tïñirïfondei ndühündï, nïmboe sapo
 ndanï-moatükunï nda se fifirïhindï. Se

Adükariṁbo ratüpurayei ra ṅgiri
moanṁbondifeyo.

16

Godindi nendi fehefembo kaki

¹ Hapondani kaki Godindi nendi Sudia hifiḥü amarei ranaheimbo fehefe-ndürṁmbohünda gugurifembo hoafinda samboanahi. Kraisindi nendi Garesia hifiḥü amarei aheimbo hoafimayahi nou se-amboani rasüṅgundḥindi.

² Muṅguambo Sande aho rananṁbo nindou muṅguambo mamami se kaki masahümüdi ranahandi saimbo sihei worambe bidifiri digehindi. Rananṁbo süṅgunambo ro tükündaheandani, aheimbo kaki gugurife segudürṁbo ra se ṅgiri afuri kokopondühündi.

³ Raniḥü ro tükündaheandüh-anṁbo nindou se dibonimehüpurani ranai sihei-mayo kaki gugurimarḥindi ra sowandümo houmbo koandḥeheapura wandi-mayo ahamundi fimbo pas kameihi Serusarem ṅgoafinambo mbihanimo-ndamboane.

⁴ Nga asu ro-amboa hohoanimo-yahaniwani ahanḥi ana, nindou ranimemo ranai ro-dibo mbikosomo-ndamboane.

Porindi hohoanimo

⁵ Awi ro Masedonia hifi mbusümo nafindahe hehea siheimbo sowahi tükündaheamboyahai, nga ro Masedonia hifinafi homboanahi hohoanimoayahai.

⁶ Awi ro moai fifirihendi, nga se-babidi akidou nimboahani ṅgisiharai tükefeyo ra aboedindoani maṅgahiyo, nüṅgumandahe.

Se-babidi nimboa mbundiha asu ro nini-nafiyo hombo hohoanimoarandiri rananimbo se wambo nafi hombo mbifar+hehindir-amboane.

⁷ Roana se-babidimbo akidou yangiri nimarimbo ana moeisahi. Nga awi roana se-babidi geduhi ni ngomboanahi hohoanimoayahi, Adukari ai rawoyafu ehu ana.

⁸ Nga awi roana, Efesus ngoafihü ndanihü nimanidhani Suda-yafe adukari si Pendikos* ra tükündifeyoan-animbo ndamboyahi.

⁹ Nimboe sapo God ai nimorehi nindowenihifindi aheimbo ahandi nindowmbofe tüküfembohünda wambo fondi masendimbo wambo. Nga asu nindowafindi ai wambo ndanihü hürutarihündiri.

¹⁰ Nga asu Timoti ai rühi shi nafi ndüfiyuanif wani, se ndahorimindei worinindihoran-animbo ai se-babidi aboedi yihimbokoate mbinünguwamboane. Nga ai-amboani mare ro raweheandi nou Adukarindi ratüpuriyu-randeimb-ani.

¹¹ Nga asu nindow ngörü ai ahambo yowanif moanindi nindow-ani mbüsümbui. Nga se ahambo moanif aboedi fandihhoranif ngusüfoambe afure küre haya mbüsünüwamboane. Nga ai wandafif mamif bidifirif babidimbo mbisnifmonda saheha himboyaha-purühanahi.

¹² Haponda wandafif Aporosindif hoaf-ane shiheimbo hoafayahif nda: Ro ahambo wandafif mamif bidifirif-babidif shiheimbo süni hoeimbireandüri saheha

* **16:8:** Pendikos ai Suda-yafe adukari si nümbürambeahindi sesi yimungu-remindimbo si-ane.

hoafiya-handowohanahi. Nga ai hombo moei yahumboani, awi hapondanambe ana. Nga awi ai ninisimboanayo hombo nafɛ engoro ana, ai ngumbui.

Bidifiranambo hoafi

¹³ Se hɛbadihündühi anihondümbofe hohoanimo ngɛnɛndi kɛkɛhindühümündi nɛmboei. Se yɛhɛmbokoate moanɛ ngɛnɛndi nɛmboei.

¹⁴ Se ratüpurɛndeihi ra sɛhei ngusüfo pefe hohoanimo ranambo yangɛr-anɛmbo ratüpurɛndei ngei.

¹⁵⁻¹⁶ Wandafɛ mamɛ, sapa se Stefanas asu ahandɛ worambeahɛndi-yei hoafi ra fifirɛhindi. Sapa ai boateiyei Akaia hɛfɛhü Kraisɛmbo anihondümbo-rɛhindeimɛ tükümehind. Ai Godɛndi nendi ranaheimbo fehefendürɛmbo ratüpurɛ ra refembo afɛndi hohoanimoyei arɛhündi. Wandafɛ mamɛ, ro haponda sɛheimbo hüti-hoafayahandürɛ se-amboanɛ yahurai nindou-yomondɛ hoarehɛ nɛmboei. Asu nindou düdi ai-babɛdɛ farɛhoundürɛhɛ houmbo ratüpurɛyomo arundɛ amboanɛ kameihɛ.

¹⁷ Stefanas, Fortunatus asu Akaikus ai sɛhei fondihümbo sapa se ndanɛhü sɛfokoate-mayei ranɛmbo asu ai wambo sowana masɛfomo-ndamboanahɛ hɛhɛfɛ-hɛhɛfayahɛ.

¹⁸ Aiyomo wambo wandɛ ngusüfoambe ndoru kümärundɛrɛ sapa sɛheimbo ramarundürɛ nou. Nindou yahuraimbo-anɛmbo nindou aboed-anemo mbɛsefɛ hohoanimo-ndefomboane.

¹⁹ Esia hɛfambe Kraisɛndi nendi amarei ranai sɛheimbo hɛhɛfarɛhündürɛ. Akwira,

Prisira-anafe, asu Krais+ndi nendi ahafe
 worambe fandihi nimarei ar+hündi
 ranai-amboani Adükari+ndi ndür+nambo
 siheimbo hihifar+hündüri.

²⁰ Asu wandafi mamü mungu ndan+hündambo
 amboani siheimbo hihifar+hündüri. Se
 Kristeni-yafe hohoan+mo süngu simbori
 wakiki+hür+ndei.

²¹ Ro Por-anahi wandi war+nambo siheimbo
 hihifi hoafi nda sürü papar+handi.

²² Nindou düdi ai Adükari+mba aboedi
 hohoan+mo-yondokoate-ayu ana, ai
 moaruwaimbo-mb+fiyuwamboane. Adükari, se
 mborai!

²³ Adükari Sisas ai ana siheimbo moani
 hipoambo-mb+reandür-amboane.

²⁴ Muṅguambo se Sisas Krais-babi+di an+imboei
 siheimbo ro ṅgusüfo parar+heandüri.

Godindï Hoafi
The New Testament in the Angor language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angor long Niugini

Copyright © 2001 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Angor

Contributor: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Mar 2026 from source files dated 12 Dec 2025
c500d379-d0cf-5c22-9613-91d7bcc63af3